Published and distributed under permit (No. 556) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. — Telephone: 2876 CORTLANDT

NO. 302. — ŠTEV. 302. — NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 26, 1918. — ČETRTEK, 26 DECEMBRA, 1918. — VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Nemčija v stiski

Nemčija mora takoj imeti mir. — Socijalistini voditelj pravi, da mora takoj pričeti z delom, da bo plačala dolgove.

Berlin, Nemčija, 25. decembra. Ako hočejo zavezniki dobiti od Nemčije vojno odškodnino, tedaj morajo takoj skleniti mir, da more Nemčija takoj pričeti delati in zaslužiti denar. Tako je rekel socijalistični voditelj Emil Bartha v svojem razgovoru s poročevalcem Ass. Press.

Bartha pravi, da je prepričan da je Nemčija odgovorna za vojno, da bi pa "bilo nespametno od entente ako bi vezala roke svojim dolžnikom." Nato pa je nadaljeval:

"Nemčija mora takoj imeti mir in za vsako ceno. Nemci morajo priznati poraz in morajo plačati karkoli, da se doseže mir in domom dobi živež, da morejo iti na delo in plačati svoj dolg.

I svojo osebo sem bil od pričetka prepričan, da je krivda Nemčije, da je pričela vojno. Nimam pisanih dokazov, toda prepričan sem, da je Nemčija navsahnila avstrijsko poslanico Srbiji. Zatevali smo objavo tajnih militarističnih listin, toda najpotrebnejši problemi so mir in demobilizacija.

Uvidevamo nevarnost razoroženja že zaradi poljskega delovanja. Toda prepričani smo, da bodo zavezniki gledali na Poljsko, ako bomo mi brez obrambe.

In še več, ako bi bila Nemčija oborožena, potem bi lahko zavezniki zmanjšali svoje okupacijske armade in bi s tem si prihranili miljone dolarjev na mesec sami sebi in tudi nam.

To je v interesu entente, da to stori, ravno tako pa tudi v našem interesu, kajti od njih bi bilo nespametno vezati roke svojim dolžnikom.

Nemčija potrebuje blaga in posojila od Amerike in zaveznikov. Nimamo niti bombaža, niti usnja in zelo malo surovin. Lačni so miljoni našega naroda. To je zelo temna ura za Nemčijo".

¡Pomoč Rusiji

Zavezniki ne bodo intervenirali v Rusiji, ampak bodo skušali na drug način strmoglaviti boljševike

Pariz, Francija, 25. decembra. (Piše Naboth Hedin). — Že dolgo časa so se vršila posvetovanja, na kak način bi bilo mogoče rešiti rusko vprašanje. Slednjič so pa vseeno prišli do zaključka in sicer do sledečega. Zavezniki ne bodo to zimo intervenirali v Rusiji in najbrže tudi pozneje ne. Nasprotno bodo pa podpirali zmerne elemente v Rusiji ter na ta način strmoglavili boljševike.

Zavezniki nameravajo podpirati razne okrajne vlade, ki so boljševikom nasprotne. Take vlade so na pr. v Arahangelsku, Omsku in drugih okrajih. Nadalje nameravajo vstanoviti več takozvanih "buffer" držav, meječih na Rusijo. To bi bile Finska, Ukrajina in Litvinska.

Namesto, da bi boljševizem direktno napadali, ga mislijo premagati polagoma, zanašajoč se na pomoč ruskega srednjega razreda.

Velik naslov v listu "L'Information" se glasi: Zavezniki ne bodo uvedli proti boljševikom nikake vojaške ekspedicije. Ali je tudi to uspeh angleških volitev? Tukajšnji list 'Matin' pravi, da je viskont Milner, angleški vojni minister, ki je zagovarjal zavezniško intervencijo v Rusiji, samo vsled tega odstopil, ker je izprevidel, da se njegovi načrti ne bodo uresničili.

Rojalistični list 'Le Gaulois' piše: Socijalistični poslanci bi odločno nasprotovali, če bi hoteli poslati te zime v Rusijo ekspedicijsko armado. Francoski socijalisti zatrjujejo celo, da bi se francoski vojaki ne hoteli boriti z ruskimi.

Pariz, Francija, 25. decembra. (Poročilo Ass. Press.) Prince Lvov je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu:

Če se hoče napraviti v Rusiji red ter vstaviti anarhijo, je potreba nadaljnih zaveznških čet. Na drug način se disorganizirana država ne more uresničiti. Jaz nisem vojaški izvedenec, in vem, da vojaški krogi ne bodo upoštevali mojega mnenja. Rečem samo, da bi po mojih mislih zadostovalo 200.000 zaveznikih vojakov za zopetno obnovitev miru. Opozicija je slaba. Petrograda takorekoč ni več. Glavno mesto Rusije bi zavezniki lahko zavzeli, ne da bi naleteli na kak poseben odpor.

(Iz tega poročila je razvidno kako si prizadevajo Italjani dokazati svetu, da ima ozemlje, katero zahtevajo čisto italijanski značaj. Prepričani smo, da bo hotel predsednik Wilson čuti obe stranki predno bo začel reševati to kočljivo vprašanje. Wilson ne bo pristranski, pač pa pravičen sodnik. In ker smo si tega poolnoma svesti, lahko zatrdno upamo, da ne bomo prikrajšani za ono, ker je naše. Op. ur.).

Francoski ujetniki se vračajo.

Pariz, Francija, 25. decembra. Iz Nemčije se je vrnilo 275 tisoč francoskih vojnih ujetnikov. V Nemčiji se nahaja še 200 tisoč Francozov, od katerih pa jih je še veliko število na potu domov.

Italjanske zahteve

Poslanci iz neodrešenih krajev so izročili predsedniku Wilsonu spomenico. — Reka in Trst.

Pariz, Francija, 25. decembra. Col. House je sprejel v avdienci italijanske poslance iz bivših avstrijskih pokrajin, ki so zastopali svoje okraje v dunajskem in madžarskem parlamentu. V Pariz so prišli z namenom, da izroče predsedniku Wilsonu spomenico.

Poslanci so sledeči: Pitacco iz Trsta, Bennati iz Istre, Zanella iz Reke in Anovitch iz Zadra.

V spomenici je rečeno, da je bilo ozemlje, katerega zastopajo, že dvatisoč let italijansko, da je avstrijska vlada petsto let tlačila Trst ter da je bila Dalmacija izza leta 1797 pod avstrijskim jarmom. Prebivalstvo teh krajev se je borilo v vseh vojnah za italijansko neodvisnost ter se je vdeležilo zadnje vojne s 4,000 možmi na strani zaveznikov.

Glede aneksije Trsta, Trentina in Istre ni nobenega vprašanja. Reka, ki je bila prosto mesto kot naprimer Bremen, ima pravico odločiti pod katero vlado naj bo v bodoče. Vsaka drugačna odločitev bi bila v nasprotju z nazori predsednika Wilsona. Prebivalstvo Reke je pa že potom javnega glasovanja izjavilo, da se hoče združiti z Italijo.

Dalmacija ima 310 milj obrežja, od katerega zahteva Italija manj kot sto milj. Avstrijske statistike sicer pravijo, da je v Splitu in Šibeniku pretežna večina Slovanov, dočim je vsakemu znano, da so Italijani v večini kot so v večini Francozi v onih okrajih Alzaško-Lotarinške, o katerih zatrjujejo nemške statistike, da je v njih sedeminosemdeset odstotkov nemškega prebivalstva.

Jugoslovani bodo lahko imeli celo množino krasnih pristanišč kot naprimer: Baker, Metković, Dubrovnik, Gruž ter izborno bojno luko — Kotor. Ta pristanišča so v železniški zvezi z Bitoljem, Sarajevom, Belgradom in Zagrebom. Na ta način bo Hrvaški, Slavoniji, Bosni in Hercegovini zasigurana prosta pot do morja. Razentega je pa tudi Italija pripravljena napraviti Trst in Reko kot prosti luki, katerih se bo lahko posluževala vsaka dežela.

MOŽJE Z "MAURETANIJE" NA POTI V CAMP MILLS.

Zadnji dnevi carja

(V predvčerajšnji številki našega lista smo objavili posebno poročilo Karla W. Ackermanna, ki je podal dobesedno prestavo spominov, katere je napisal dolgoletni carjev zvesti služabnik Parfen Domnin. — Današnje poročilo nadaljuje Domininovo pripovedovanje.)

Ekaterinburg, Rusija, 25. dec. (Preko Vladivostoka). — "Pri razpravi se je dokazalo, da je car vodil tajno korešpondenco s svojim osebnim prijateljem generalom Dogert, ki je svetoval carju, da naj bo pripravljen na osvoboditev.

Z ozirom na te dokaze skupno s težavnim položajem, ker se je moral sovjet uralskega okraja odločiti, da izprazni Ekaterinburg, je bilo ukazano, da se mora car brez odlašanja vstreliti, ker ga je sovjet smatral za nevarnega in nivedno potrebno, da je strogo zastražen.

'Državljan Nikolaj Romanov', je rekel načelnik sovjeta prejšnjemu carju, 'obveščam te, da ti je dano tri ure časa, da uredíš svoje stvari. Straža, prosim te, da ne pustiš iz pogleda Nikolaja Romanoviča'.

Ko se je Nikolaj vrnil z zaslišanja, sta prišla k njemu žena in sin ter sta jokala. Aleksandra se je večkrat onesvestila in poklican je moral biti zdravnik. Ko je prišla k sebi, je pokleknila pred vojake in jih prosila usmiljenja. Vojaki pa so odgovorili, da ni v njihovi oblasti deliti milost.

'Za Kristovo voljo, bodi mirna Alice', je pogosto rekel car z nizkim glasom ter prekrižal ženo in sina.

Nato je car poklical tudi mene in me poljubil rekoč:

'Stari mož, ne zapusti Aleksandre in Aleksije. Vidiš, da nikogar ni zdaj pri meni. Nikogar ni, ki bi ju pomiril in mene bodo v kratkem odpeljali.'

Pozneje sem se prepričal, da nikomur, razun ženi in sinu, izmed vseh onih, ki jih je ljubil, ni bilo dovoljeno posloviti se od prejšnjega carja.

Nikolaj, njegova žena in sin so stali skupaj, dokler ni prišlo pet drugih vojakov Rdeče garde z načelnikom sovjeta v spremstvu dveh drugih članov, ki sta oba bila delavca.

'Obleči površnik', je osorno zapovedal načelnik.

Nikolaj, ki ni izgubil svoje samozavesti, se je pričel oblačiti poljubil je svojo ženo, sina in zopet mene in nato, obrnivši se k vojakom, je rekel z močnim glasom:

'Zdaj sem vam na razpolago'.

Aleksandra in Aleksij sta padla v histerijo. Oba sta se zvalila na tla. Poskušal sem prenesti mater in sina v posteljo, pa načelnik mi je rekel:

'Čakaj. Časa ne smemo izgubljati. To lahko storiš potem, ko bomo mi odšli'.

'Dovolite mi, da spremim Nikolaja Aleksandroviča', sem prosil.

'Ne rabimo nikakega spremstva', je bil odločen odgovor.

Tako je bil Nikolaj odpeljan in nikdo ne ve kam, ter je bil vstreljen v noči 16. julija od 20 vojakov Rdeče garde.

Predno se je naslednji dan zdanilo, je zopet prišel načelnik sovjeta v sobo v spremstvu vojakov, zdravnika in komisar posadke.

Zdravnik je preiskal Aleksandro in Aleksija. Nato je načelnik vprašal zdravnika:

'Ali ju je mogoče takoj odpeljati?'

Ko je odgovoril 'da', je rekel načelnik:

Meščanka Aleksandra Feodorovna Romanovičeva in Aleksij Romanovič, pripravita se. Poslali vas bomo proč od tukaj. Dovoljeno vama je samo vzeti s seboj naj potrebnejše stvari, toda ne več kot 30 ali 40 funtov'.

Pogledujoč se od strani in omahujoč na vse strani, sta se mati in sin pripravljala.

'Jutri ga bodete odpeljali od tukaj, je zapovedal načelnik sovjeta vojakom, kazaje na mene.

Aleksandro in Aleksija so takoj odpeljali v tovornem avtomobilu in ni znano, kam.

Naslednjega jutra je komisar zopet prišel in mi zapovedal, da moram iz sobe, da naj vzamem s seboj nekaj carjeve lastnine, toda vsa carjeva pisma in listine je vzel komisar. Odšel sem, toda zelo težko mi je bilo kupiti vozni listek, kajti vse železniške postaje so bile polne vojakov Rdeče garde, ki so stikale okoli in se pripravljali, da zapuste mesto, vzemši s seboj vsak dragocen predmet."

Pripis in dodatek tega rokopisa, katerega je tudi Domini napisal, se glasi:

"Čeljanski list "Utro Sibiri" zatrjuje, da je bila carjeva smrt potrjena v izjavi posebne vlade in da je bila eksekucija izvršena 10 vrst od Ekaterinburga, 30. julija je bil najden grob, ki je vseboval kovinske predmete, katere je imel vsak član carjeve družine, ravno tako tudi kosti sežganih trupel, ki so bili gotovo ostanki Romanoviveče rodovine".

Prišlo bo še nadaljevanje tega poročila.

Wilson pri četah

Predsednik Združenih držav je nadzoroval ameriško armado pri Chaumontu. — Božični obed.

Chaumont, Francija, 25. dec. — Danes je predsednik nadzoroval ameriško armado. Zatem se je odpravil s svojim spremstvom v Montigny-le-Roy, kjer se je vršil božični obed. Popoldne je predsednik obiskal čete v njihovih taboriščih. Nato se je vrnil v Chaumont.

Pariz, Francija, 25. decembra. Predsednik Wilson je pojasnil, da bo njegov obisk v Angliji čisto formalnega pomena. Preko Kanala ga ne bo spremil noben član ameriške mirovne komisije. Sprva so mislili, da bo šel žnjim colonel House, kar se pa ne bo zgodilo.

Wilson se bo brez dvoma posvetoval z angleškimi državniki toda ta posvetovanja bodo čisto formalna.

Predsednik je zelo nestrpen in bi najrajše takoj pričel z delom toda kot kaže, se bodo komisarji sestali šele tekom enega tedna, tako da se bodo začele konference krog 5. januarja.

Predsednik Wilson bo najbrže odpotoval proti domu dne 1. februarja. Včeraj je bil pri Wilsonu belgijski zunanji minister. Po končani konferenci je predsednik obedoval s svojo soprogo.

V Londonu ga čaka silno navdušen sprejem. Kakorhitro se bo vrnil iz Anglije, bo odpotoval v Rim. Francosko fronto bo še enkrat obiskal in pri tej priliki ga bo spremljala tudi njegova soprога. Predsednika bo pozdravilo v Londonu na miljone in miljone ljudi. Vse mesto je okrašeno kot ni bilo še nikoli.

Wilson je zgrešil pot.

Pariz, Francija, 25. decembra. L'Intransigeant, popisujoč, kako je predsednik Wilson s svojo soprogo nakupoval raznih stvari za Božič, pravi, da sta v pondeljek odšla po obljudenem trgovskem središču Pariza ter sta se izgubila, nakar sta vprašala dva dečka, kje se nahajata. Dečka sta dala potrebna pojasnila; eden med njima pa je snel klobuk in rekel: "Mogoče je dovoljeno dati roko gospodu predsedniku?" Predsednik je obema iskreno stisnil roko, želeč jima vesel Božič, nato pa sta šla dalje.

Nov portugalski kabinet.

Lizbona, Portugalsko, 25. dec. Sestavljen je bil nov portugalski kabinet, ki vsebuje naslednje člane: notraji minister Barbosa, finančni minister Reimas, vojni Cortereal, justičnui Mello, trgovski Reves, poljedelski Oliviera, delavski Bessa, kolonijski Coelho, minister za javno vzgojo Magalhaes.

Vojna odškodnina Siamu.

Washington, D. C., 25. dec. — Danes je bilo naznanjano, da ima Siam račun za Nemčijo v znesku $597.550. Izdatki so bili povzročeni vsled vežbanja opreme znatne zračne armade ter s pošiljanjem delavcev v Francijo in z grajenjem ladij.

Povodenj.

Lyon, Francija, 25. decembra. Vsled neprestanega dežja in tajajočega se snega je reka Rona strahovito narasla. Kleti in prva nadstropja onih hiš, ki se nahajajo v bližini obrežja, so vsa pod vodo. Most, ki je bil zgrajen leta 1914 je voda odnesla. — Povzročena škoda je zelo velika.

Nemci vračajo denar.

Pariz, Francija, 25. decembra. Nemci so vrnili denar, ki so ga vzeli iz bank v severni Franciji, v znesku 6 bilijonov frankov.

Več blagajn, ki tehtajo od 5 do 7 ton, katerih Nemci niso odprli in se zdaj nahajajo v Bruselju, bodo v kratkem prepeljali v Valenciennes.

Zamorec se pere

Grof Bernstorff pravi, da ni odgovoren za ono, kar sta napravila Boy-Ed in vojaški ataše Papen.

Pariz, Francija, 25. decembra. Te dni je govoril bivši nemški poslanik v Združenih državah, grof Bernstorff, z nekim nevtralnim časnikarskim poročevalcem. Ves pogovor je bil priobčen v pariškem 'Matinu'. Rekel mu je, da popolnoma soglaša z nameravano ligo narodov ter pristavil, da ni odgovorni za ono, kar so počili Nemci v Ameriki.

Bivša vojaška atašeja v Združenih državah, Boy-Ed in von Papen — je rekel — sta delala brez mojega dovoljenja. Jaz nisem odgovoren za ono, kar sta napravila. Slednjič je vendarle napočila ura pacifizma. To je bilo potrebno, po tem je ves svet hrepenel. Upam, da bo v kratkem času stvorjena liga narodov. Narodi so zahrepeneli po resničnem in trajnem miru. Ljudje ne mislijo na nič drugega kot samo na to, kako bi bilo mogoče enkrat za vselej preciti nadaljne vojne. Vojno smo spoznali v vseh njenih grozotah in sedaj želimo miru.

Ko ga je vprašal dopisnik, kaj misli o Wilsonovem programu glede trajnega miru, je odvrnil:

— Wilsonov načrt je najboljši, kar jih je bilo stavljenih. Ta načrt je treba izvesti. Nemčija ga bo v vseh ozirih podpirala.

Izjavil je, da sta delala Boy-Ed in von Papen čisto po svoji volji brez njegove vednosti.

— Pomislite, Amerikanci so oba spodili, dočim so mene pustili v Washingtonu. — Ali ni to jasen dokaz o moji nekrivdi?

Ko ga je poročevalec vprašal, če nista bila Papen in Boy-Ed pod njegovo kontrolo, — je rekel:

— Da, bila sta, toda onadva sta dobivala navodila direktno iz Berlina in sicer brez moje vednosti.

Zabavni večer Danice.

Slovensko pevsko društvo Danica priredi v torek, 31. decembra, t. j. na Silvestrov večer v svoji društveni dvorani 92 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y. zabavni večer s plesom. Za vsestransko razvedrilo in okrepčilo bo dobro preskrbljeno. Vsem članom, kakortudi rojakom in rojakinjam, se tem potom naznanja, da posetijo to zabavo, da se bomo v veseli družbi poslovili od starega leta. Začetek ob 8. uri zvečer; vstopnina prostovoljna.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.50
Za pol leta 2.00
Za četrt leta 1.00
Za celo leto za mesto New York $5.00
Za pol leta za mesto New York 3.00
Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za inozemstvo za celo leto 6.00

GLAS NARODA
("Voice of the People".)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: 2876 Cortlandt.

V odločilnem trenutku

Veliko smo čuli sedaj, ravno v odločilnem trenutku.

Govorili so preko nas ter nas kazali kot največje sovražnike zaveznikov. —

Zakaj?

Ker zahtevamo — pravico!

Pravica, sedaj po štirih letih vojne, še sedaj se ne moreš razodeti? Še sedaj ne moreš razkriti svojega lica pred ljudmi, ki so trpeli za te ter žrtvovali vse, kar so imeli, svojo kri, obstanek in življenje? Še sedaj se ne moreš pokazati, ko je bilo vendar jasno dokazano, da je vsako nasilje brezuspešno in da mora kruta sila poginiti tako nizko in sramotno kot je morala poginiti nemška sila!

Da boste ukrotili Jugoslovane, da jim boste iztrgali iz njih rok zemlje, katere so smatrali skozi tisočletja za svojo posvečeno posest? — Nikdar in nikdar!

Preje bo poginil zadnji Jugoslovan na bojnem polju, v odkritem boju, ne zavratno, predno bi dovolil, da bi ga iz enega suženjstva pognali v drugo in še veliko bolj grdo in nemočno.

Italijanski imperijalisti lahko govore o svojem nacijonalizmu, lahko govore o žrtvah, katere so baje doprinesli za svetovno demokracijo, a vsakemu pametnemu človeku se razodeva na prvi pogled, da je kraljeva Italija zasledovala od prvega pričetka in da zasleduje še sedaj edinole imperijalistične cilje, ki so vse prej kot v soglasju z izjavami in principi našega predsednika Wilsona, ki bo imel odločilno besedo na mirovnem kongresu v Versailles.

Newyorški "World" je priobčil z dne 24. decembra zelo znamenito pripombo.

To ni nikak uredniški članek, temveč uredniška pripomba lista, ki je menda glasilo administracije in ki daje izraza nazorom mož, ki bodo odločevali glede bodočega ustroja sveta.

V dotični pripombi se glasi:

— Dan, ki je prinesel vest o formaciji jugoslovanskega kabineta z Mr. Pašićem na čelu, je prinesel tudi avtoritativno vest črnogorske narodne skupščine, da je vrgel kralj Nikola svojo krono vstran in da je narod z njim pri kraju".

Sedaj sledi velika in za nas tolažeča izjava:

— Jugoslovanski narod je večji kot so osebne ambicije kakega črnogorskega kralja in večji kot navadna velika Srbija kakoršno si želi Mr. Pašić.

Ne moremo popisati zadovoljstva, ki nas navdaja vspričo te izjave enega najbolj merodajnih ameriških listov. Ta izjava nam je znak in zagotovilo, da naše besede niso naletele na nerodivitna tla temveč da so dovedle do izbistrenja duhov in do spoznanja resnice, ki je bistvenega pomena za bodoči ustroj svetovnih odnošajev.

Italijanski listi v Ameriki bruhajo žveplo in ogenj ter zahtevajo to, kar so hoteli odstraniti z zmagoslavnim koncem vojne zavezniki. Zahtevajo na vsak način ter dajejo izraza megalomanski želj italjanskih šovenov, da postane Jadransko morje, zibelka naše prostosti, zasanjanja skozi tisočletja, "mare clausum", to je zaprto morje za Italijane in brez obzira na samoodločilno pravico slovanskega naroda, ki živi že nad tisoč let ob obalih Jadrana.

"Clara pacta, boni amici", — se glasi stari rimski rek. Jasne dogovore in potem bomo dobri prijatelji.

Italija, katero spoštujemo, ki nas je potom svojih priseljencev naučila marsikaj, ki je pustila znake svoje kulture v Ljubljani, katero poznamo kot patriotično in ki se ima zahvaliti svojemu obstanku in združenju edinole želji po prostosti in neodvisnosti, se ne bo mogla naenkrat odpovedati svojim idealom, se ne bo mogla odreči vsemu, čemur ima zahvaliti svojo velikost — in to tem manj na ljubo par ekstremistom in šovenom židovsko-kapitalističnega razpoloženja kot jih predstavlja Sonnino, glavni predstavitelj italijansko-imperijalistične židovske misli.

Amerika je odkrita, Amerika bo govorila in odločila. V prah bo porazila vse, ki hočejo vstvarjati nove zmede, ki hočejo sejati semena za nove vojne in ki se hočejo za malenkostno ceno okoristiti na podel način z zmago demokracije in pravice tudi za najmanjše narode.

Vse pretnje italijanskega "Il Progresso Italo-Americano", ki grozi z bombami in zavezništvom, ki ni prineslo Ameriki nobene koristi, temveč le velikanske izdatke, bodo ostale brezuspešne vspričo novih zahtev, kajti ljubša nam je smrt kot pot iz suženjstva v nadaljne in — hujše suženjstvo.

Samopomoč

Ljubljanski "Domoljub" je objavil 27. VI. sledeči oklic na narod za ohranitev naše mladine:

Slovenci, Hrvati in Srbi!

Približuje se 5. julij, naš narodni praznik.

Odbor slovenskih, hrvatskih in srbskih žen za sirote, akcijski odbor Sred. Zem. Odbora v Zagrebu pošilja zajedno z Družbo sv. Cirila in Metoda ter akademsko omladino narodu ta poziv, da se letos proslavi narodni praznik v vseh naših pokrajinah z nabiranjem v korist gladne dece.

Slovenci, Hrvati in Srbi!

Nebrojena velika bremena tlačijo danes naš narod. Izgublja se narodna kri in imetek. V grenki sedanjosti gledamo na lastne oči, da preti glad uničiti deco, temelj naše bodočnosti.

Zahtev dobe, v kateri živimo, zahtev bodočnosti naše je, da učinimo vse za očuvanje našega plemena, za spas svoje krvi. Ali naj bo tujec proti nam pravičen, če to sami nismo? Ali se nas on usmili, če nimamo sami tega čuta napram sebi?

Ali naj gledamo prekrižanih rok, kako nam umirajo cele pokrajine, kako na usehlih grudih matere izdahne nedolžno dete?

Odgovornost za vsako naše dete, ki umre od gladu ali njegovih posledic, naj pade na dušo onim, ki so zakrivili ta pomor, pa tudi onega, ki bi si lahko odtrgal od svojih ust, pa tega noče storiti.

Na dan 5. julija dokažimo, da je v našem srcu dovolj mesta za vso našo široko domovino in za vse njeno trpljenje: Ujedinimo se ta dan v ljubavi in požrtvovalnosti.

Slovenci, Hrvati in Srbi! Vaša je narodna dolžnost, da položite na narodni praznik svoj dar za spas naše dece. Deca vas prosijo za to. Ne okrenite glav, ko upirajo sirote v vas svoje oči, polne solz in prošnje!

Slovenski Narod pa je objavil 6. oktobra sledeči oklic:

Svetovna vojna je jasno dokazala, da so skrajno birokratično urejevane organizacije za tisoče ljudskih potreb popolnoma odrekle. Birokratizem je poosebljena suhoparnost, brez duša in srca. Proti njemu je nastalo tekom vojne polno organizacij, ki so vzrasle iz ljudstva samega. Obnesle so se sijajno, ker jih upravljajo ljudje, ki gledajo pred seboj živo življenje, njegove zahteve in potrebe. Opozarjamo le na dve veliki napravi, na jugoslovanskem ozemlju, na organizacijo "Dobrodelnost" v Ljubljani in na delo, ki ga je započel odbor SHS. žena.

Danes opozarjamo predvsem na delo odbora SHS. žena, ki je že na tisoče jugoslovanskih otrok otel prezgodnje smrti. Vsi sloji in razredi našega troimenega naroda so udeleženi pri tej akciji, ki gre za tem, da obvaruje naš najdražji zaklad, naše otroke, pred izčrpanjem telesnih sil.

Slovensko pleme jugoslovanskega naroda ne sme zaostati za Hrvati in Srbi, ki so že darovali na stotisoče za ohranitev jugoslovanske dece. Dne 5. in 6. oktobra naj vsakdo dokaže, da edinstvo jugoslovanskega naroda ni le brezpomembna fraza, temveč da je vir žive solidarnosti

Samopomoč je naša rešitev. Kdo se briga za našo deco, kateri je pobrala vojna očete in pognala matere v obup? Mar tisti, ki so započeli vojno? Tem je zapuščena, stradajoča mladina deveta briga, toda nam ne sme biti, mi sami jo moramo ohraniti.

5. in 6. oktober naj dokažeta, da cenimo sami sebe višje, kakor pa nas cenijo naši sedanji gospodarji.

Odbor SHS. žena za siročad.

Dopisi

Joliet, Ill.

Marsikdo bi rad vedel, kako se kaj imamo tukaj v Jolietu in kako da gre z delom. Zatorej hočem jaz nekoliko opisati tukajšnje razmere.

Tista smrtonosna influenca, katera je zahtevala toliko žrtev, je izginila in je več ni tukaj. Vreme imamo včasih povoljno, včasih pa tudi dežuje; snega še nismo videli.

Delavske razmere so povoljne in plača tudi ni preslaba, ali vseeno se ne strinja s to veliko draginjo. Vse je drago, posebno pa board, tako da mi sami res ne moremo nič napredovati. Zatorej smo vstanovili pečlarski klub ter upam, da bomo dobro napredovali. Postrežemo si, kar si kateri poželi in nikdor nam ne godrnja za hrbtom: "To je drago, da ni za povedati." To se je vedno popevalo za hrbtom. Sedaj se nam ne poje več tako.

Ko pridem z dela, najprej pogledam v mail box, če je pismonoša kaj prinesel. Kar zagledam velik napis "Glas Naroda", kateri ima dobro zavetje pri nas in je vedno dobrodošel k nam, posebno pa v moje roke.. V št. 293 "G. N." zagledam na prvi strani lepi napis, kakor da bi kdo klical ali vabil: "Slovenci, vsi k paradi!" Aha, kaj pa to? Bilo je omenjeno tako-le: "Prihodnji teden je po vseh Združenih državah določen za pobiranje prispevkov za Ameriški Rdeči Križ. Nobena organizacija na svetu ni v tej vojni otrla toliko solzá kot Rdeči Križ in zlasti še Ameriški Rdeči Križ." Res je tako in upam, da ni človeka, ki ne bi daroval vsaj nekoliko po svoji moči. Ako je kateri izmed nas Slovencev, da ne bi žrtvoval 1 dolar, tisti je sam sebi nasprotnik. Če daruješ mali dar Rdečemu Križu, daruješ ga sam sebi ali svojemu bližnjemu. Upam, da ni Slovenca, ki ne bi bil prispeval ali daroval v pomoč Rdečemu Križu. Ako je kateri, da ne bi in da ni daroval vsaj nekoliko v ta namen, naj se ne imenuje Slovenec, naj se smatra sam za svojega sovražnika ali nasprotnika.

Tudi še nekaj sem zagledal v tem članku, kar me je tako zapeklo, da sem premenil tri barve na svojem obrazu, ko sem bral dalje v članku, da je moj najhujši sovrag razširjal po svojih hudičevih listih poročila, da mi "Slovenni nimamo književnosti, da nimamo ničesar, s čemur bi mogli dokazati, da smo vredni tovariši drugih narodov". To me boli, to je moj največji sovražnik, večji sovražnik mi je, kakor pa sam vrag iz peklenskega brezdna. Rajše bi se sešel s hudičem kakor pa z Italjanom, kajti če bi hudiča srečal, bi se prekrižal in bi pobegnil izpred mojega obličja. Ta črna roka se pa ne da, se mora ž njo boriti dolgo časa, predno izgine izpred obličja. Toda ne ozirajmo se na nje, saj jih ves svet pozna, ne pa za dobre, ampak za slabe. Pustimo jih k vragu, a mi Slovenci držimo skupaj, kajti v slogi je moč, pa vse bomo premagali.

Predaleč sem zašel, zatorej sklenim ta svoj dopis in naj zadostuje za danes, pa drugič kaj več. K sklepu kličem: Živeli Slovenci tebi list pa želim mnogo novih naročnikov.

Anton Zugel.

Virginia, Minn.

Po našem malem mestecu, kakor tudi po drugih krajih Združ. držav se je pred nedolgim časom začela oglašati španska influenca katera je tako sitna in se ne da utolažiti kar tako hitro. V mnogih slučajih napade kar celo družino; srečen je on ali ona, ako je močnejši od nje. Edino zdravilo zoper Mrs. Flu je dobro žganje, ali ta tekočina se pri nas jako težko dobi; tudi gorkota je dobro zdravilo, ali žal, premoga primanjkuje, a solnce ne zadostuje.

Precejšnje število bolnih je ozdravelo, ali tudi veliko število čvrstih in poprej zdravih danes krije črna zemlja; večinoma so bili mladi ljudje od 25. do 35 let, med katerimi je tudi naš rojak, Slovencem na Virginiji in okolici dobro poznan Slovenec po svojem narodnem prepričanju in mišljenju, Frank Jakše., kateri se je 15. novembra za vedno ločil od nas.

Pokojni Frank je bil doma iz Uršnih sel, fara Toplice na Dolenjskem; star je bil 34 let, oženjen ter zapušča tu na Virginiji vdovo ter eno hčerko in sinčka, v Chicagi dva brata in dve sestri, ki so ga spremili do hladnega groba, v starem kraju pa očeta in mater, kateri ne vedo še o prerani smrti svojega sina.

Pokojni Frank je bil jako mirnega značaja in postrežljiv, za kar je bil čislan med rojaki in drugorodci; le žal, da je bila bolezen že tako razširjena, da mestne oblasti niso dovolile sprevoda, kateri bi bil gotovo eden največjih, kar smo jih mi Slovenci še kdaj imeli tu na Virginiji.

Tebi, dragi nam Frank, naj bo lahka ameriška zemlja, v kateri počivaš; spavaj mirno, oddaljen daleč proč od svojih starišev in rodne grude.

Prijatelji iz Virginije.

Lafayette, Colo.

Sprejmite ta moj borni in prvi dopis, ker tudi jaz zelo rada prebiram liste in dopise, v katerih vedno najdem kaj novega.

Tu delamo s polno paro; zasluži se dobro, ali kaj pomaga, ko je vse tako drago, da si človek ne more nič prihraniti.

Španska influenca je imela tudi tukaj dosti opraviti. Veliko jih je že umrlo in veliko jih je še bolnih. Tudi mene je dobro potresla: deset dni me je držala in mislila sem, da nikdar več ne bom čitala priljubljenega lista "Glas Naroda". Pa se me je vendar še usmilila, pa še good-bye mi ni rekla, ko je odšla, ker seveda je bila too **much busy.**

Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam po širni Ameriki ter vsem želim srečno Novo leto.

Helen Petrich.

San Francisco, Cal.

Guy P. Jones, pomožni tajnik zdravstvenega urada države Californije, je poročal 12. decembra zopet 4214 novih slučajev influence. Kakor je razvidno, se je bolezen pričela zopet razširjati po Californiji. Po zadnjem poročilu državnega zdravstvenega urada je bilo bolnih do 1. decembra 147 tisoč 464. Umrlo jih je do 17. novembra 10,000 v Californiji; samo v San Franciscu in Los Angeles je bilo 49.402 bolnih in 3326 mrtvih.

Mnogo žalosti je ostalo tudi med Slovenci za to boleznijo. Neizprosna smrt je tudi pretrgala življenje v najlepšem pričetku rasti Albini Kurnik, hčeri Mr. in Mrs. Kurnik. Umrla je 14. nov. Bila je lepe rasti, modre glave ter lepa kot cvetlica in priljubljena, koder je šla. Govorila je lepo slovensko, kot da se je rodila v stari domovini, za kar gre vsa čast očetu in materi. Ne čudim se, da tako žalujeta po njej oče in mati, saj je postalo solzno oko vsakemu, ki jo je poznal. Dekle je kazala bolj 15 kot 11 let za njeno rast in modro govorjenje. Pokazali so se prijateiji, ko je ranjka ležala pri pogrebniku na mrtvaškem odru, kamor je prišlo mnogo obiskovalcev in vsak ji je prinesel lep venec. Najbolj žalosten prizor pa je bil, ko so prinesla mlada dekleta venec od njenega kluba z napisom: "With love and Sympathy from Little Girls of Blue and Golden Social Club", katerega članica je bila tudi Albina. Mislili smo, da se bo njen oče utopil v solzah poleg njene krste. Zgrudil se je nezavesten, ko je izdihnila k večnemu počitku. Zapustila je tu žalostno mater, očeta, staro mater, tri sestrične in teto.

Mr. in Mrs. Kurnik svetujem, da naj nikar tako ne žalujeta, saj bomo morali vsi umreti. Blagor jim, ki so zaspali, ki spe spanje pravičnega. Kaj vendar imamo na svetu, kot jezo, žalost, sovraštvo in trpljenje.

Par dni po njeni smrti je preminul novorojeni sinček Mr. in Mrs. Dežman v starosti pet ur po svojem rojstvu.

Srečni so, ki so vse prestali na tem svetu, a gorje onim, ki morajo žalovati po njih!

Mrs. in Mr. Kurniku izražam sveje sožalje. M. R. Korajža.

Renton, Wash.

Poročati nimam nič kaj vesela, kajti španska bolezen zelo razsaja. Med drugimi je pobrala tudi mojega brata Johna Kollinsa, podomače Jakopinov, doma iz Šmatna za Bretjo nad Mozirjem, Štajersko. Star je bil 38 let. Tukaj zapušča štiri brate in dve sestri ter več bratrancev, v starem kraju pa dva brata in mater.

Na tem mestu se zahvaljujem vsem onim, ki so bili v zadnjih dneh mojemu bratu v pomoč. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Bodi mu lahka zemljica!

Vsem rojakom in rojakinjam želim srečno Novo leto.

Joe Kollins.

Salida, Colo.

Vsi radi čitamo Vaš list "Glas Naroda", najprej pa pogledamo dopise, ali iz naše male naselbine že dolgo časa nisem videla nobenega, zatorej sem se jaz namenila napisati malo poročilo

Kar se dela tiče, gre dobro; dela dosti, plača dobra, ali drago je pa tudi vse, kar hoče človek kupiti.

Kakor povsod, je tudi tukaj nas obiskala španska influenca, ki traja že dva meseca; pobrala je tudi nekaj žrtev med Slovenci.

Prvi je bil John Janežič, ki zapušča ženo in 6 nedorastlih otročičev; zavarovan je il samo za $500.

Druga je bila Mrs. Glavan, ki zapušča moža in sedem otrok, najmlajši en teden star.

Tretja je bila Jožefa Intihar, stara 28 let. Bila je predsednica društva Marija Pomagaj štev. 24 ZSZ. Žal nam je, ker je nismo mogli spremiti k zadnjemu počitku, ker tistikrat ni nobeden vedel, kdaj so katerega odpeljali; sedaj pa pustijo spremljati na grob, samo preveliko število ne.

Četrta, ki nam jo je ta bolezen vzela, je bila blagajnica društva Marija Pomagaj št. 24 ZSZ Ana Florjančič, stara 28 let, bila je tudi članica društva sv. Alojzija št. 78 JSKJ. in angleškega društva Knights and Ladies of Security. Zapušča žalujočega moža in štiri nedorastle otroke, kakor tudi brata. Veseli me, ker smo jo mogli spremiti k njenemu zadnjemu počitku. Hvala vsem članom in članicam društva Marija Pomagaj, kateri so jo spremili na grob.

Peti je bil John Lužar, doma iz Ribnice, samec; ni bil v nobenem društvu.

Bodi jim lahka ameriška zemljica!

Še več žrtev je pobrala španska influenca, ali ne med Slovenci, in še vedno razsaja. Oblast ni še odprta ne šole, ne cerkve; nimamo društvenih sej in kakor se sliši, ne bodo odprte do Novega leta. Ako bo še kaj novega, se bom že še oglasila. (Prosimo! Op. ured.)

Pozdrav vsem Slovenkam in Slovencem širom Amerike ter vsem voščim srečno Novo leto, tebi Glas Naroda pa mnogo novih naročnikov.

Miss Victoria Drobnick,
tajnica društva Marija Pomagaj.

Oregon City, Oregon.

Da smo še živi tukaj v Oregon City, v najbolj oddaljenem kotu zapadne Severne Amerike, vam hočem v tem pismu dokazati, da se tudi mi zavedamo in zanimamo za vse, kaj se godi v naši stari domovini z našimi stariši, brati, sestrami, s sorodniki in sploh s celim slovenskim narodom. Komaj so se naši rojaki oprostili krute Avstrije, videli so že žarko solnce prostosti, za katero se naš slavni predsednik Woodrow Wilson bojuje z vso svojo dušo in celo ameriško močjo, katera mu je na razpolago, pa že so se jeli dvigati črni oblaki na zapadu ter hočejo ugonobiti solnčne žarke in pokriti to luč prostosti posebno Slovencem in našim bližnjim sosedom na zapadu. Ti oblaki so italjanska vlada, ki se hoče, kakor vsakemu znano, polastiti tega, kar avstrijski Huni niso mogli vzeti ter pokončati.

Ker smo brali o tolikih krivicah, ki se gode našim rojakom v starem kraju smo tudi mi sklenili poslati protest na različne osebe, od katerih upamo, da bodo pri mirovni konferenci poslušali glas našega slavnega predsednika Wilsona, ker on želi da bi bil vsak narod prost vseh kronanih glav in da bi vsak narod vstanovil svojo prosto ljudovlado, s čemur se tudi mi oregonski Slovenci, stanujoči v Oregon City, Portlandu in Molalli, strinjamo.

S tem namenom se je torej nad 150 Slovencev in Slovenk podpisalo ter poslalo to resolucijo ali Memorial na predsednika Woodrow Wilsona, državnega tajnika, na francoskega, angleškega in italjanskega poslanika, da bodo ti možje tudi našo željo vpoštevali.

Živela jugoslovanska republika!

Z odličnim spoštovanjem
M. Justin.

(Protest priobčujemo na drugem mestu današnje številke našega lista. — Opomba uredništva.)

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

POTREBUJEM

40 gozdarjev za rezati lokse in druga gozdarska dela ter 4 poganjače (drivers). Plača 40 in 41 centov na uro. Board 1 dolar na dan in vse drugo prosto. Katerega veseli delat tajže in prope na kontrakt, naj vpraša pri: Frank Zalar, Kandel Lumber C. Co. I., R. F. D. 10, Cheat Haven, Pa.

NAZNANILO.

Vsak dan dobimo več pisem, v katerih rojaki vprašujejo, kdaj bo mogoče potovati v staro domovino.

Vsem tem odgovarjamo, da sedaj še nikomur ni znano, kdaj bo pot odprta. V bližnji bodočnosti se prične mirovna konferenca in kadar bo končana, je upati, da bo deloma promet odprt.

Toda iz zanesljivega vira nam je znano, da bo potovanje v staro domovino v začetku zelo ovirano. Radi tega rojake opozarjamo, da naj ostanejo na svojih mestih in naj ne hodijo semkaj; kadar pride čas, da bo mogoče potovati, bomo pravočasno poročali.

Frank Sakser.

Severa's zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj

je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; nihče ni neprijatelj tega nadležnega gosta; in vendar se tako rad in nepričakovano pojavi in ostaja rad dalje časa pri hiši. Odženite ga s kakim dobrim zdravilom, predno se ne ukoreni v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balzam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljal kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in influenco. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo isto pri vsaki hiši, ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

HRENOLA št. 2428 je umotvor iznajditelja Hrenol in prekaša v umetnosti kakor tudi kakovosti vsak podoben izdelek na trgu. Motor je trden, najboljši. Vsebuje vse najmodernejše iznajdbe v fonografski industriji poleg tega pa je opremljen s posebnim rogom, ki daje popolnoma naraven glas. Materijal je skozinskoz najboljši, kakor tudi delo. Ta fonograf je kras tudi za najimovitejšo hišo. Izdelan iz hrastovega in mohogany lesa. Vselej omenite kak les hočete. Prejšnja cena $130, sedaj pa dobite ta fonograf in 4 rekorde za ..... **$85.**

Visokost fonografa je 50 palcev, širokost 22 palcev.

Columbia plošče v slovenskem jeziku.

Naš potovalni zastopnik je: F. P. Kristan. Pišite po naš cenik.

FRANK HREN & CO., 348-358 N. STATE ST., CHICAGO, ILLINOIS

Boljše zdravljenje za manj denarja.

Profesor Doktor B. F. Mullin
Slovenski zdravnik-špecijalist
411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.
(Nasproti glavne pošte. Četrto poslopje od Smithfield St. Pazite na napis z mojim imenom.)

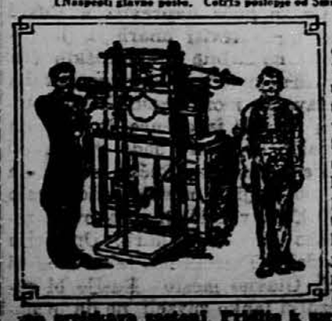

Jaz sem najstarejši zdravnik-špecijalist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravljenju raznih bolezni imam največ izkušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlani. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in naglo. Govorim čisto slovensko. Moje cene so zmerne. Znanstvena preiskava zastonj. Pridite k meni kot k prijatelju.
Uradne ure od 9. ure zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo samo od 10. ure zjutraj do 2. popoldne.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Ustanovljena leta 1894. Glavni urad v ELY, MINN. Inkorporirana leta 1908.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave, N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500.000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Zakaj protestiramo?

Cleveland, Ohio.

Menda ga ni Slovenca med nami, da mu niso le količkaj znane razmere v stari domovini, v katerih smo živeli in koliko smo bili vpoštevani kot narod v prejšnji takozvani gnili Avstriji in ako smo v resnici opravičeni do izrazov naših želja ter da tako duhovito protestiramo proti gadu, kateri moli leta in leta svoje želo napram našemu revnemu narodu ter za hoče za vedno, da postane žrtev njegovega strupenega žela.

Dragi mi rojaki, kdor je živel ob obali Jadranskega morja in kdor je le količkaj opazoval, kako so prejšnje čase ravnali z nami takozvani "neodrešenci", temu, mislim, ne more ostati kri mirna, ko sliši glas, da je prišla "patria", da odreši svoje sinove, katere smo mi zasužnili, da jih oprosti naših krempijev. Dobro! Ako je res njih želja oprostiti svoje kolege, je vse prav, ter tudi mislim, da ne bodo Slovenci na pomolu sv. Karla v Trstu točili krokodilovih solz za njimi, kadar jih bodo vkreali na parnik ter odjadrali ž njimi od koder so prišli. Ne, tega ne bomo slišali, bojim se pa glasu, da se bodo odrešenci in neodrešenci združili na naših domačih ognjiščih ter nam prepodili še tistih par slovenskih očetov in mater iz naše rodne grude, v kateri smo zagledali luč sveta, v kateri nam je pozneje tekla zibelka, ob kateri nam je naša slovenska mati peta milo nam slovensko pesem:

Nekdaj sem bila deklica,
Kot roža sem cvetela,
Povsod sem prva plesala,
V Primorju bila zgojena.

Bojim se, da bo naš narod prišel še v večje okove kot je bil pred vojno, ako ne zmaga moč pravice in ako ne bo uslišan glas moža, kateri se je izjavil, da vsak še najmanjši narod mora biti svoboden, potem gorje mili naši slovenski obali. Konec bo naših nad, umrla bo naša slovenska pesem, katero so tako lepo gojila slovenska pevska društva ob obali Jadrana.

Dragi mi rojaki, kakor prihajajo glasovi iz domovine, živi naš narod v kritičnih časih in naša bodočnost je, da premislimo v tej novi domovini položaj, v katerem se nahajajo naši svojci, kajti poročila govore, da so že Italjani prepovedali slovensko zastavo. Ko sem jaz bil pred nekaj leti doma, je bila tržaška irredenta vedno pripravljena napast: slovensko robojnico, tako da jo je morala policija vedno straziti, kadar so imeli Slovenci kakšno slavnost. Kot pa se sedaj poroča, je ne bo treba, kajti Italjani bodo že za to preskrbeli, da jo spravijo s pota.

To je torej tista svoboda, po kateri tako hrepenimo in katero se nam vedno obeta. Zato pa, rojaki, sedaj pokonci brez pomisleka ter ne smemo se sedaj ločiti: ti si to, jaz sem ono, vsi kot eden, skupno solidarno kot narod, ki v resnici zahteva pravo svobodo, do katere je tudi opravičen. Naj odmevajo naši glasovi, naše resolucije ter protesti pri vseh državah, katere so izvojevale mir, da zemlja, katero nam hočejo ukrasti, je naša in da mi je ne odstopimo ni pedi, kajti zgodovina govori, da se naš narod giblje že stoletja po krajih, o katerih pravi Italija, da so neodrešeni. To je fakt, kateri se ne da zatajiti. Zemlja, na katero so se naselili neodrešenci, je lastnina naših pradedov. Kjer stoji sedaj mesto Trst, se je pred več stoletji pasla ob obali morja čreda ovčic, katere je poganjal slovenski pastir.

Prijatelji, ali nimamo zadostnih dokazov, da sedaj protestiramo proti okupaciji dotičnih slovenskih krajev? Da, rojaki, opravičeni smo zahtevati to, kar je naše. Ne zahtevamo nič več, temveč hočemo to, kar nam pripada.

V tem smislu smo tukaj živeči Slovenci iz tržaške okolice poslali protest ameriški vladi dne 14. decembra. Vsebina protesta se glasi:

PROTEST.

Mi podpisani državljani in nedržavljani ameriških Združenih držav, nekdaj podaniki avstrijski, rojeni v Trstu in okolici, najsvečanejše protestiramo proti predrzni italjanski propagandi tej zemlji, katera skuša zanikati pred obličjem celega sveta, da Trst in Istra ne pripadata jugoslovanskemu narodu. On trosijo laži v ameriškem časopisju, da so Italjani bili tlačeni v Avstriji in da so vsled tega tako maloštevilni. Vendar je resnica, katero lahko svečano zapriseženo, da je Avstrija branila in protežirala italjansko in germansko prebivalstvo na tak način, da ni hotela dati nam naših šol, akoravno smo tvorili preko polovice prvotnega prebivalstva v Trstu. Prepričani smo, da ne bo miru v Evropi, ako se dogodi taka krivica nam Jugoslovanom.

Vsled tega prosimo vlado Združenih držav, da uporabi ves svoj vpliv, da se italjanska vojska umakne iz zavzetega zemljišča, ker je sovražna našemu narodu; želimo in prosimo pa tudi vlado, da pošlje tja ameriške čete, dokler se tam ne bo vršil plebiscit. Mi vas zagotavljamo, da bodete v tem slučaju videli resničnost naših trditev, kakor tudi to, da Jadransko morje ni italjansko jezero.

(Sledé podpisi.)

Ivan Križmančič.

Dopis

Murray, Utah.

Dne 5. decembra je umrl naš sobrat Tome Linič, 9letni član tukajšnjega društva sv. Petra in Pavla št. 51 JSKJ. Pokojni je bolehal nad 2 leti za jetiko. Po sedanjih pravilih ga je JSKJ. podpirala še eno leto z bolniško podporo. Pokojni je bil doma iz Cavlja na Primorskem. Tukaj zapušča brata Blaža Liniča, v starem kraju pa dva brata in dve sestri. Pokopan je bil na pokopališču v Murrayu po obredih katoliške cerkve.

Iz vseh krajev se čita, koliko je Slovencev pomrlo za novo bolezijo španso influenco. Tu v Murrayu ni bil še nobeden Slovenec bolan za to boleznijo.

Obenem sporočam vsem članom društva sv. Petra in Pavla št. 51 JSKJ., da so bili dne 10 decembra na redni društveni seji izvoljeni sledeči uradniki za leto 1919: predsednik Louis Založnik, podpredsednik John Stepan, I. tajnik Josip Kastelic, II. tajnik Mark Petrich, zapisnikar John Nučič; nadzorni odbor: Grga Mohorič, Math. Shobar in Frank Ogrin; zastavonoša Ambrož Čargonja.

Z bratskim pozdravom

Josip Kastelic, tajnik.

Naznanila

Johnstown, Pa.

Članom društva sv. Cirila in Metoda št. 16 JSKJ. v Johnstownu tem potom naznanjam, da se vsak vdeleži prihodnje izvanredne seje, ki se bo vršila v nedeljo 29. decembra ob 1. uri popoldne, ker imamo rešiti več važnih reči in obenem bo volitev novega odbora za bodoče leto 1919. Kdor se ne vdeleži seje, bo prispeval v društveno blagajno 50¢.

Prosim tudi člane, da plačaj svoje prispevke vsaj do 28. dec. da se odpošlje na glavni urad. To rej prosim vse, da to vpoštevate.

Pozdrav! Gregor Hrešćak.

(24-27—12)

Davis, W. Va.

Društvo sv. Jancza Krstnika št 106 JSKJ. v Davisu, W. Va., je na svoji redni, oziroma letni seji dne 15. decembra izvolilo nove odbornike za leto 1919, in sicer: Predsednik Anton Zadel, Box 527; podpredsednik Valentin Puntar, tajnik Leopold Jeran, Box 72; blagajnik Joseph Jeran, Box 72; zapisnikar John Tavželj; nadzorni odbor: John Bevčič, Jernej Kocjan in Frank Caserman; reditelj John Mramor; zastavonoša Jernej Kocjan. Vsi v Davisu, W. Va.

Leopold Jeran, tajnik.

Pueblo, Colo.

Tem potom naznanim vsem članom društva Sokol št. 38 JSKJ. v Pueblo, da se je vršila redna društvena seja 9. decembra, na kateri se je volil novi odbor za leto 1919. Izvoljeni so bili sledeči uradniki: Predsednik Mark Ratkovich, 1210 Berwind Ave.; tajnik John Kocman, 1203 Mahren Ave.; blagajnik Martin Geršič.

Seja se bo vršila vsako drugo nedeljo v mesecu, zatorej opozarjam vse člane, da se kolikor mogoče vdeležujete sej in plačate asesment, ker v nasprotnem slučaju bodete suspendirani, ker blagajna je premajhna, da bi mogli zakladati enega ali drugega.

Posebno opozarjam člane izven Pueble, da vsaki obnovi pravočasno svoj potni list, oziroma poravna svoj asesment, ker v nasprotnem slučaju se bo postopalo po pravilih.

MESEČNI PREGLED MED DRUŠTVI IN JEDNOTO.

za mesec november 1918.

1.	243.84	129.90	4.36	21.80		399.90		80.66	80.66
2.	231.24	154.75	4.22	21.10		411.31	2500.00		2500.00
3.	100.71	55.70	1.90	9.50		167.81		138.00	138.00
4.	64.48	40.80	1.36	6.80		113.44		32.00	32.00
5.	68.11	48.40	1.28	6.40		124.19			
6.	39.95	39.10	0.94	4.70		84.69		29.00	29.00
9.	278.80	152.60	5.30	26.50		463.21		257.66	257.66
11.	46.86	28.60	0.90	4.50		80.86			
12.	89.17	61.85	1.88	9.40		162.30			
13.	88.93	68.25	2.02	10.10		169.30		87.00	87.00
14.	46.99	21.25	0.84	4.20		73.28			
15.	99.09	56.95	1.96	9.80		167.80	1000.00	43.00	1043.00
16.	130.45	115.35	3.16	15.80		264.76		147.00	147.00
18.	233.84	150.90	4.80	24.00		413.54	1000.00	9.00	1009.00
19.	146.41	102.30	2.82	14.10		265.63	1000.00	65.00	1065.00
20.	110.54	85.20	2.28	11.40		209.42	500.00		500.00
21.	116.96	61.85	2.04	10.20		191.05		99.00	99.00
22.	114.06	57.80	2.04	10.20		184.10	1500.00	103.00	1603.00
25.	183.84	123.65	3.52	17.60		328.61		182.00	182.00
26.	98.37	4.20	1.92	9.60		174.09	1000.00	49.00	1049.00
27.	50.81	44.20	1.08	5.40		101.49		20.00	20.00
28.	35.76	21.05	0.54	2.70		60.05		30.00	30.00
29.	r5.93	61.75	2.10	10.50		170.28	500.00	54.00	554.00
30.	224.30	144.65	4.16	20.80		393.96		216.00	216.00
31.	194.44	87.05	2.76	13.80	1.80	299.85	1000.00	148.00	1148.00
32.	83.71	59.20	1.60	8.00		152.51		42.00	42.00
33.	98.96	65.45	2.56	12.80		179.77	500.00	161.00	661.00
35.	86.82	54.65	1.66	8.30		151.43		92.00	92.00
36.	206.52	175.20	4.16	20.80		406.68	2000.00	484.66	2484.66
37.	451.93	303.45	8.84	44.20		808.42		286.00	286.00
38.	62.92	43.15	1.16	5.80		113.03	1000.00	22.00	1022.00
39.	134.74	88.35	2.26	11.30		236.65	1000.00		1000.00
40.	129.97	64.40	2.54	12.70		209.61	500.00	75.00	575.00
41.	40.71	29.45	0.92	4.60		75.68		12.00	12.00
42.	97.89	66.55	1.94	9.70		176.08	2000.00	18.00	2018.00
43.	49.69	29.65	0.96	4.80		85.10			
44.	66.03	49.30	1.46	7.30		124.09	500.00	164.00	664.00
45.	136.99	104.95	3.04	15.20		260.18	2500.00	62.00	2562.00
47.	93.72	44.20	1.68	8.40		148.00	1000.00	11.00	1011.00
49.	92.97	59.95	1.58	7.90		162.40		38.00	38.00
50.	33.98	27.10	0.74	3.70		65.52		39.00	39.00
51.	38.70	27.20	0.66	3.30		69.86			
52.	84.58	54.95	1.76	8.80		150.09		46.00	46.00
53.	114.44	82.25	2.58	12.90		212.17		126.00	126.00
54.	50.30	28.60	0.86	4.30		84.06		24.00	24.00
55.	82.50	63.80	1.62	8.10		156.02	500.00	140.00	640.00
57.	52.08	37.95	1.16	580		96.99		243.00	243.00
58.	80.32	48.96	1.56	7.80		138.58		90.76	90.76
60.	47.37	34.75	0.82	4.10		87.04		74.00	74.00
61.	52.59	56.25	1.20	6.00	0.25	116.29		188.00	188.00
64.	31.38	20.20	0.52	2.60		54.70		10.00	10.00
66.	90.35	52.76	1.38	6.90		151.33		74.00	74.00
68.	66.61	38.25	1.14	5.70		111.70		31.00	31.00
69.	46.72	31.15	0.82	4.10	0.50	83.29		168.00	168.00
70.	37.65	36.15	0.88	4.40		79.08	250.00		250.00
71.	133.72	115.25	2.62	13.10		264.69		87.00	87.00
72.	29.45	13.15	0.52	2.60		48.72		35.00	35.00
75.	63.51	64.35	1.44	7.20		136.50	500.00	254.00	754.00
76.	37.95	22.10	0.74	3.70		64.49		10.00	10.00
77.	54.43	36.90	1.10	5.50		97.93			
78.	129.80	59.50	2.16	10.80		202.26			
79.	22.53	18.60	0.44	2.20		43.77			
81.	27.24	31.50	0.62	3.10		62.46		81.00	81.00
82.	72.76	55.25	1.56	7.80		137.37		100.00	100.00
83.	26.84	25.16	0.52	2.60		55.06		39.00	39.00
84.								144.00	144.00
85.	131.65	84.30	2.28	11.40		229.63			
86.	42.23	26.70	0.78	3.90		73.61		120.00	120.00
87.	25.76	27.95	0.70	3.50		57.91		20.00	20.00
88.	64.49	48.05	1.20	6.00		119.74		119.00	119.00
89.	49.07	38.90	1.10	5.50		94.57	1500.00	32.00	1532.00
90.	25.75	25.50	0.60	3.00		54.85		79.00	79.00
92.	38.95	30.20	0.76	3.80		73.71			
94.	148.01	86.70	2.72	13.60		251.03	1000.00	158.00	1158.00
99.	49.26	34.00	1.08	5.40		89.74		111.00	111.00
100.	28.25	19.55	0.48	2.40		50.68		54.00	54.00
101.	28.60	20.20	0.50	2.50		51.80			
103.	55.06	56.00	1.32	6.60		118.98			
104.	25.16	26.35	0.66	3.30		55.47		9.00	9.00
105.	62.66	47.35	1.14	5.70		116.85			
106.	37.57	35.00	0.72	3.60		76.89		187.00	187.00
107.	13.16	10.95	0.26	1.30		25.67			
108.	55.78	45.00	1.18	5.90		107.86			
109.	26.21	18.70	0.50	2.50		47.91			
110.	98.08	74.35	1.66	8.30		182.99		10.00	10.00
111.	62.78	29.65	0.94	4.70		98.07	1500.00	19.00	1519.00
112.	24.63	17.85	0.48	2.40		45.36		7.00	7.00
114.	126.21	109.85	2.66	13.30		252.02	500.00	269.00	769.00
116.	47.20	33.70	1.18	5.90		87.98		77.00	77.00
117.	19.82	16.90	0.44	2.20		39.36			
118.	19.71	10.10	0.30	1.50		31.61		62.00	62.00
119.	16.93	17.85	0.42	2.10		37.30			
120.	45.40	45.05	1.10	5.50		97.05			
121.	38.64	27.65	0.78	3.90		70.97	1000.00	166.00	1166.00
122.	38.88	42.60	0.82	4.10		86.40			
123.	24.85	20.35	0.38	1.90		47.48			
124.	25.97	97.45	0.60	3.00		57.02	1000.00	148.00	1148.00
125.	17.78	20.45	0.36	1.80		40.39			
126.	19.93	32.30	0.50	2.50		55.23	1000.00	222.00	1222.00
127.	24.08	28.25	0.44	2.20		54.97			
128.	24.90	23.20	0.50	2.50		51.10			
Za oktober:									
12.	92.63	59.50	1.80	9.00		162.73			
	8151.35	5619.75	159.30	796.50	2.55	14729.45	29750.00	7129.74	36879.74

Prva številka znači štev. društva, druga smrtninski sklad, tretja bolniški sklad, četrta sklad za onemogle, peta stroškovni sklad, šesta razno, sedma skupaj, osma smrtnino, deveta bolniško podporo, deseta skupaj.

Vsa pisma naj se naslove na [redacted] zgoraj navedeni naslov.

Z bratskim pozdravom

John Kocman, tajnik.

[redacted]

Rojaki, podpirajte Jugoslav Information Bureau!

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH!

Memorial

WHEREAS, The establishment of national boundaries at the Peace Conference at Paris on v basis of nationality and self-determination is of paramount importance to secure the Peace in Happiness of Mankind; and

WHEREAS, The boundary between the Kingdom of Italy and the Jugoslav Republic is to be adjusted at said Conference, and it appearing from past demands and negotiations that Italy moy ignore the principles of nationality and self-determination and claim territory predominantly Jugoslav in population and sentiment, such as Dalmatia with a population of 612,669 Jugoslavs and 18,028 Italians; therefore be it

RESOLVED by the South Slovenic Catholic St. Joseph's Society No. 76 of Oregon City, Oregon, by the Slovenic Progressive Benefit Society No. 34 of Oregon City, Oregon, and the Slovenic National Benefit Society No. 45 of Oregon City, Oregon, that we do hereby most respectfully and earnestly endorse President Wilson's declaration, that: "Readjustment of the frontiers of Italy should be effected along clearly recognizable lines of nationality." And be it further

RESOLVED, That the President of the United States be and he is hereby memoralized to use his high offices to bring about an adjustment of the boundary of Italy and Jugoslavia in accordance with his lofty political ideals, so as to create and foster an international recognition of the principles of nationality and self-determination as a safeguard for Democracy and a foundation for permanent Peace. And

RESOLVED, That the secretary be and hereby is instructed to transmit a copy of this Memorial to the Hon. Woodrow Wilson, President of the United States of America; to the Hon. Secretary of State, to His Excellency, the Ambassador of France; to His Excellency, the Ambassador of Great Britain, and to His Excellency, the Ambassador of Italy.

Naznanila

Cleveland, Ohio.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. v Clevelandu je na svoji glavni seji dne 15. decembra izvolilo sledeči odbor za leto 1919: Predsednik Anton Branisel, 1003 E. 63. St.; podpredsednik Louis J. Pire; tajnik Rudolf Perdan, 6024 St. Clair Ave.; blagajnik Fr. Budič, 1163 E. 58. St.; zapisnikar Ivan Krže; vratar Jakob Subič; zdravnik Fr. J. Kern, 6202 St. Clair Ave.; zastopnik za S. N. Dom Fr. Budič; računski nadzorniki: Louis J. Pire, Ivan Pekolj in Damijan Tomasin.

Društvo zboruje sedaj vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu v sobi št. 3 ob 1. uri popoldne.

Brat Josip Žele je daroval našemu društvu eno delnico za $10.00 za S. N. Dom, za kar se mu izreka tukaj javna zahvala. Bratje, naša dolžnost je, da se ga tudi mi spominjamo že kot dobrotnika, nikar pa samo, ker je dotičnik član našega društva.

Po novem letu se preselimo v S. N. Dom. Na zadnji seji se je sklenilo, da ostane društvena naklada še naprej kot sedaj 10¢ na mesec in 5¢ za S. N. Dom, skupno 15¢. Toliko plačate poleg svojega asesmenta. Po Novem letu dobi vsak član novo plačilno knjižico, ki stane 20¢. Torej zapomnite si: za januar plača vsak samski član poleg rednega asesmenta 20¢ za knjižico, 15¢ društvene naklade, 25¢ za glasilo, skupno 60¢. Kdor ima pa tudi ženo v društvu, plača po 15¢ več. Prosim, preberite in razumite pravilno, da se ne bo kdo pridušal nad prihodnjim tajnikom, zakaj da mora toliko plačati.

Vsem članom našega društva in celi JSKJ. želim srečno in veselo Novo leto ter obilo napredka.

Damijan Tomasin, tajnik.

Lloydell, Pa.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35 JSKJ. v Lloydellu je dne 15. decembra na glavni seji izvolilo sledeči odbor za leto 1919: Predsednik John Jereb, podpredsednik John Vičič, tajnik Andrej Malovrh, blagajnik John Heršiš, zapisnikar Frank Arhar, nadzornika knjig Matija Turšič in Jakob Jereb.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v svoji lastni dvorani v Lloydellu.

Nadalje opominjam vse oddaljene člane zgoraj omenjenega društva, da se zglasijo do 19. januarja 1919, kateri imajo potne liste, ker bodo zdaj potekli 31. decembra 1918, da se zopet ponove za naprej za dobo 6 mesecev. Kateri član se ne zglasi, bo po svoji krivdi suspendiran.

Vsem članom se naznanja, da se vsi dopisi in pošiljatve pošiljajo na tajnika:

Andrew Malovrh,
Box 1, Lloydell, Pa.

Indianapolis, Ind.

Društvo sv. Jožefa št. 45 JSKJ. v Indianapolisu je imelo glavno letno sejo in volitev uradnikov za leto 1919 ter izvolilo sledeče uradnike: Predsednik Tony Gerbajs, podpredsednik Anton Struna, I. tajnik Louis Rudman, II. tajnik Anton Rudman, blagajnik Josip Gačnik, zapisnikar Louis Medveček; nadzorniki: Frank Deželan, Frank Rodeš in Martin Mavsar; reditelj Matija Turk; vratar John Predovnik; poslanec Martin Dimc; zastavonoši društvene zastave: Frank Gradiša in Josip Gole; narodne zastave: Geo. Hribernik in John Deželan.

Tem potom se naznanja vsem članom omenjenega društva, da se bo vršilo od sedaj naprej vsako zborovanje v dvorani sobrata Josipa Gačnika in ne več v starih prostorih, kot smo imeli v l. 1918.

Vse one člane, ki so na potnih listih, obveščam, da se pravočasno oglasijo tajniku društva, da ne bi imeli nepotrebne sitnosti pri društvu v slučaju, da vas bi doletela nesreča in niste še ponovili potnega lista ali ga pa sploh niste vzeli, ko ste šli na daljšo pot. S takimi člani se bo postopalo strogo po pravilih. Torej naj stori vsak član svojo dolžnost pravočasno, da ne bo nepotrebnega prerekanja.

Sobratski pozdrav vsem članom JSKJ. Louis Radman.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem po širni Ameriki žalostno vest, da je po kratki mučni bolezni influenci 17. decembra za vedno v Gospodu zaspal nam vsem priljubljeni rojak

JOHN RIFEL.

Pokojnik je bil star 31 let in član društva Ilirija v Sheboygan, Wis. Doma je bil iz vasi Čilpah pri Trebelnem na Dolenjskem. Tukaj zapušča dva brata, katera sta skrbela v času njegove bolezni ter mu priredila tudi krasni pogreb, v starem kraju pa še 3 brate, 2 sestri, mater, ženo in enega otroka.

Tem potom se vsem najlepše zahvaljujem za darovane vence in vsem, kateri so se vdeležili pogreba ter ga tako spremili k zadnjemu počitku na katoliško pokopališče Mount Olivet v Milwaukee, Wis.

Globoko užaljeni izrekam: Naj v miru počiva nam vsem priljubljeni rojak in naj mu bo lahka ameriška zemljica!

Žalujoči ostali:
Anton Rifel, brat.
Joe Rifel, brat.
Mary Rifel, soproga brata.
Ter vsi drugi njegovi znanci in prijatelji.

Milwaukee, Wis., 20. decembra 1918.

Prehranjevanje narodov.

Pariz, Francija, 22 decembra. — Ameriški živilski administrator Herbert C. Hoover bo v kratkem dobil nemških ladij z en miljon ton prostornine. Te ladje se bodo rabile za prevažanje hrane v Francijo, Srbijo, Belgijo in Rumanijo. Te ladje mora vsled pogojev premirja Nemčija izročiti zaveznikom brez vsake obljube, da bo tudi Nemčija dobila živež.

Za sedaj ne bo poslano nobeno blago v Nemčijo, temveč najprej v nevtralne dežele. V tem času pa se bodo mogli Nemci vzdržati s hrano, ki je bila pripravljena za nemške armade, deloma pa so jo nakopičili kmetje.

Samomor vojaka.

S sanitetnim vozom so peljali infanterista G. Floreja v vojaško bolnico v Ljubljano. Med potjo si je prerezal vrat in umrl.

Zgodovina "Leviathana", največjega parnika na svetu

NAJVEČJI PARNIK NA SVETU, PREJŠNJI NEMŠKI PARNIK "VATERLAND", JE PREVEDEL PREKO MORJA 110,591 AMERIŠKIH VOJAKOV V DESETIH POTOVANJIH. — S TEM JE DOSEGEL SVETOVNI REKORD GLEDE TRANSPORTA.

V naslednjem hočemo povedati povest "Leviathana", največji ladji na svetu. Njegova zgodovina datira iz septembra 1917, ko je vlada Združenih držav zaplenila parnik "Vaterland" Hamburg-Amerika črte ter ga izpremenila v transportni parnik Združenih držav, imenovan "Leviathan".

Ko je prevzela zvezna vlada septembra meseca leta 1917 ta parnik, so mislili nemški mornarji, ki so se nahajali na krovu, da Amerikanci ne bodo znali uporabiti ta parnik.

— Ne bodo v stanu voziti s tem parnikom, tudi če bi ga bili pustili nepoškodovanega, — so rekli. — Vsa navodila za vodstvo te velike ladje so bila uničena in vsled tega so Nemci domnevali, da bo "Vaterland" za Ameriko breme in brez koristi.

Nemci pa so prav tako slabo računali z iznajdljivostjo ameriškega mornarja kot so slabo kalkulirali glede bojnih sposobnosti ameriškega vojaka.

Zvezna mornarica je vzela parnik v roke, izpremenila ime v "Leviathan" in tekom par tednov je pričel parnik prevažati ameriške čete v Francijo.

Ko je bilo premirje podpisano je napravil ta velikan s tremi dimniki deset potovanj semintja kot mornariški transportni parnik ter je spravil v Francijo in Anglijo 110,591 vojakov.

V preteklem poletju je odplul "Leviathan" iz pristanišča New York v Brest 13,558 ljudmi na krovu, kar predstavlja največje število ljudi, ki so kedaj potovali na enem parniku ob istem času preko oceana.

Ta rekord prekaša onega, ki ga je napravil angleški parnik 'Olympic', ki je v poletju 1915 odplul iz Montreala v Canadi proti Evropi z 8700 canadskimi vojaki na krovu.

"Leviathan" je napravil kaj malo potovanj preko oceana, ne da bi imel na krovu vsaj 10,000 vojakov. V številnih slučajih jih je imel do 11,000.

Pri prevažanju teh vojakov v Francijo ni izgubil "Leviathan" nikdar niti enega moža, ni imel nobene nezgode ter se je redno držal določenega časa. Vse to je izvršil vspričo odločnih in ponovnih naporov kombinirane sile nemških podmorskih čolnov, ki so na vsak način hoteli "dobiti" tega svojega prejšnjega velikana.

"Leviathan" je bil najbolj preganjana ladja na severnem Atlantiku. Vsak poveljnik podmorskih čolnov je skušal uničiti ta parnik. Kajzer sam je obljubil $10.000 posadki onega podmorskega čolna, ki bi zadala parniku smrtni udarec.

"Leviathan" pa je vozil naprej ter bruhal iz sebe v Franciji ameriške vojake v rednih premorih. Dosegel je vse rekorde hitrosti, o katerih niti Nemci sami niti sanjali niso.

Vse to delo pa so izvršili častniki mornarice Združenih držav ki niso imeli nikakih predidočih skušenj glede vodstva prekatlantiškega potniškega parnika ter mornarji, ki niso bili še nikdar prej na kaki ladji, ki bi bila vsak na polovico tako velika kot je "Leviathan".

Po mnenju onih, ki poznajo vojne rekorde velikih parnikov, so to veliko ladjo boljše vodile ameriške posadke kot pa prejšnje nemške. Parnik je dosegel hitrost, ki je bila za dva vozlja večja kot ona, določena v prvotnem kontraktu in celo v času, ko je bil v ameriških rokah, ni parnik nikdar vozil s svojo največjo brzino.

Velikih težkoč, katere je imel nemški komodor Hans Ruser pri spravljanju parnika v hobokenski dok, ni bilo nikdar opaziti pri kateremkoli mornariškem poveljniku, ki je stal na poveljniškem mostiču od časa, ko je vlada Združenih držav prevzela parnik.

Vsakdo se spominja, da sta 'Vaterland' in posestrimska ladja 'Imperator' povzročila vsakovrstne zmešnjave v Hudson reki, kadarkoli je eden teh parnikov dospel v New oYrk. Trebalo je tri do pet ur, da se je privezalo parnik pri doku, potem ko je bil zapustil karantinsko postajo.

Lahkota, s katero so vodili ameriški mornariški častniki ta veliki parnik, je vzbudila veliko presenečenje tukaj in v inozemstvu.

Ko je kapitan J. W. Oman, mornarice Združenih držav prevzel poveljstvo nad 'Leviathanom' ter se pripravljal na prvo potovanje jih je bilo dosti, ki so hoteli staviti poljubno svoto, da ne bo dospel brez nesreče do Ambrose kanala. Kapitan Oman, ki je sedaj podadmiral, pa je izvlekel parnik iz hobokenskega pomola ter odplul v Guantanamo zaliv, preko izdajalskih čeri zapadne Indije ter se vrnil nato v New York kot da je to vsakdanji čin.

Kapitan Oman je spravil "Leviathana" ob pomol v eni uri in pol potem ko je prišel skozi ožino pri uhodu v newyorško pristanišče. To je rekord, katerega niso mogli Nemci nikdar dosei.

Kapitan Oman je bil prvi ameriški poveljnik "Leviathana" in njemu je pripisovati velik del kredita za obširno delo, katero je bilo treba izvršiti predno je bil parnik v stanu služiti kot armadni transportni parnik.

Kapitan Oman je poveljeval "Leviathanu" do 1. marca 1918 nakar mu je sledil kapitan F Bryan, ki pa je vsled bolezni kmalu zapustil poveljniški mostič ter odstopil mesto kapitanu V. V. Phelpsu, ki še sedaj poveljuje temu parniku.

Mož, ki je dejanski izpremenil potniški parnik "Vaterland" v armadni transportni parnik, pa je V. V. Woodward, glavni inžinir te ladje.

Na rame Woodwarda je padlo delo spraviti v red velike stroje na parniku, katere je pokvarila nemška posadka ter jih napravila neporabnim. Izvršil je vsled tega nalogo, o kateri so Nemci domnevali, "da je ni mogoče izvršiti".

Ko je prišel parnik v ameriške roke, si je neka dobro znana tvrdka mornariških kontraktorjev ogledala parnik in stroje ter izjavila, da bi trajala popravljanje celih šest mesecev in da bi stalo približno en miljon dolarjev.

Nato je odšel Woodward v spremstvu enajstih poročnikov enega kadeta in dveh strojnikov mornarice na krov parnika ter ga napravil v teku dveh mesecev sposobnim za potovanje preko oceana. Ko je končal svoje delo, je bil parnik v boljšem stanju kot pa je bil takrat, ko je zapustil ladjedelnico v Hamburgu. Na prvem pokusnem potovanju v Guantanamo zaliv je razvil parnik brzino 24 vozljev na uro.

Zapiski na krovu parnika, ko je še bil v nemških rokah, ne kažejo da bi kedaj razvil večjo brzino kot 22 vozljev na uro. Komodor Ruser, nemški poveljnik, je povedal piscu tega članka, da je bil zgrajen parnik za nameravano brzino 21 vozljev na uro. To je izjavil ko je prišel parnik prvikrat v New York na svojem deviškem potovanju. Zanika lje vest, da je bil "Vaterland" zgrajen v namenu da bo tekmoval z "Lusitanijo" in "Mauretanijo" ter rekel, da lahko napravil tudi 22 vozljev na uro, če napne vse sile.

'Leviathan' kot je danes, s svojo ameriško posadko na krovu, bi pač lahko tekmoval z "Mauretanijo" preko oceana. Eden izmed častnikov je ugotovil, da bi "Leviathan" lahko uničil rekord "Mauretanije", namreč potovanje v štirih dnevih, deseth uran in 41 minutah. V takem slučaju bi bilo seveda treba rabiti primeren premog in v zadostni množini.

Poprave, katere se jei zvršilo na tej velikanski ladji, so tem bolj poremzben, če se pomisli, da ni ob celi atlantiški obali niti enega suhega doka in da je bilo treba iti na delo, dočim je ležal parnik ob svojem pomolu v Hobokenu.

Parnik "Vaterland" je ležal v Hobokenu od avgusta 1914 naprej in dno je že postalo črvivo in trhlo. Kljub temu dejstvu pa se je inžinirju Woodwardu posrečilo spraviti stroje v red, da so mogli gnati 58,000 ton mrtve teže na poskusnem potovanju v Guantanamo.

Ko ga je pisec tega članka obiskal na "Leviathanu" ter ga prosil, naj mu pove kaj o delu v temnih globinah ex Vaterlanda se je inžinir smejal ter rekel: — To ni bil najlažji "job" kar sem jih kedaj imel. Ni bil pa tudi ne "job", katerega ni mogoče izvršiti, kot so mnogi govorili. Take vrste posli sploh ne obstajajo v mornarici Združenih držav. Nekaj časa nam je precej trda predla. kajti težko je bilo reči, koliko škode so napravili pravzaprav Nemci.

— S stroji so počenjali vsakovrstne stvari in treba je bilo pregledati vsak posamezni kos, predno so spustili paro v stroje. Če bi kaj pregledali, bi se najbrž zgodila kaka velika nesrea, ki bi napravila več škode kot pa so jo napravili Nemci na parniku. Mogoče bi zamašili kako pipo štirideset čevljev pod vodno črto in vzelo bi nam cel teden za ugotovljenje tega trika.

— Ves kredit pa ne pripada meni. Pripada častnikom in možem ki so delali pod mojim vodstvom. Delali so noč in dan, da spravijo te stroje zopet v red, nakar bi mogel parnik služiti svoji pravi nalogi ter prevažati može v Francijo, za generala Pershinga. Če hočete sploh kateremu dati kredit ga dajte njim. Oni to zaslužijo.

Inžinir Woodward ni hotel pojasniti, kake vrste so bile poškodbe, katere je napravila nemška posadka "Vaterlanda". Rekel pa ja, da označuje nemška uspešnost metode, katere so porabili, da napravijo stroje "Vaterlanda" neporabnim.

Kakor hitro je bilo vse popravljeno ter se je izvršile uspešna poskusna vožnja v Guantanamo zaliv, je pričel "Leviathan" prevažati čete v Francijo ter napravil kot že enkrat omenjeno deset obratnih potovanj.

Če bo grof Hohenzollern kedaj čital to poročilo o sedanji usodi svoje najljubše ladje, mu bo to nudilo gotovo hrane za melanholična razmišljanja. Mogoče se mu bo v duhu pokazala tudi prikazen Ballina, kojega sanje o nemški nadvladi na sedmih morjih so omoočile to povest.

Kam se boste obrnili,

kadar delate ugovore, pogodbe, napriseženo izjavo ali razne druge dokumente, ki spadajo v notarski posel. Kdo Vam bode tolmačil na sodniji, pri mirovnem sodniku ali drugod? Ako hočete pravilno izpovedati ali pričati, potrebujete človeka, ki je zmožen slovenskega in angleškega jezika. Obrnite se v tem pogledu vedno na

ANTON ZBAŠNIK,
JAVNI NOTAR IN TOLMAČ
soba 102 Bakewell Bldg., Cor. Diamond and Grant Sts.,
(nasproti Court House) PITTSBURGH, PA.
Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Fisk 1931 J.

Drznost kot prava tajnost junaštva

Poročnik Quentin Roosevelt, ki je bil ubit v boju z nemškimi aeroplani v Franciji, je bil junaški do vratolomnosti. Nemški zrakoplovci so poročali, da je Roosevelt napadel sam celi oddelek nemških aeroplanov s tem, da se je spustil v sredino tega oddelka.

Malo pred vojno je preživel Quentin Roosevelt eno poletje na Navajo reservaciji, v Kayenta, divji in gorati pokrajini. Navajo Indijanci so videli, kako je jahal na svojem konju po gorskih stezah z drznostjo, ki jih je presenečala, a obenem polnila z občudovanjem. Quentin je bil vsled tega naravnost junak med Indijanci.

Quentinu tudi ni manjkalo smisla za humor. Ob neki priliki sta se nahajala on in jegov tovariš daleč zunaj v puščavi ob neki poti, po kateri vozijo včasih tudi avtomobili. Zadela sta pri tem na veliko karo, ki je imela licenco za državo Colorado. V avtomobilu sta sedeli dve ženski, ki sta čakali na možkega, ki je odšel medtem za pomoč. Avtomobil je namreč odpovedal svojo službo. Quentin je izvršil potrebne poprave ter izvedel, da ne zna nobena izmed žensk voziti avtomobila. Vsled tega se je ponudil, da bo vozil sam, dokler ne najde na cesti prvotnega voznika. Pustil je svojega konja tovarišu z naročilom, naj ga odvede v kempo. Nato je pričel voziti. Več milj naprej je našel lastnika avtomobila, ki je takoj stopil v voz, se zahvalil mlademu Rooseveltu, ter mu rekel, da "gre lahko sedaj nazaj."

— Poslal sem svojega konja nazaj, — je odvrnil Quentin, — in do kempe je celih dvajset milj, — dvajset milj brez vode. Mislim da se bom peljal z vami.

Lastnik avtomobila je nasprotoval ter rekel, da je preveč prtljage na avtomobilu, da bi mogel prisesti še kak nadaljni potnik. Konečno pa je dovolil Quentinu vožnjo pod pogojem, da stoji na stopnjici. Quentin je to seveda storil. Ko so peljali naprej, je čul Roosevetl govoriti ženski ob neki "Rooseveltovi skupini", ki se mudi v tem kraju. Ženski sta tudi omenili, da sta strogo pazili na vse ob poti, kajti željni sta bili sestati se s tako slavnimi ljudmi.

Ko je dospel avtomobil v naslednjo kempo, je skočil Roosevelt s stopnjice, se odkril ter dvorljivo rekel: — Mimogrede rečeno, jaz sem ona "Rooseveltova skupina", katero ste omenili. Nato je obrnil družbi hrbet brez vsake nadaljne besede.

V zapadnih pokrajinah krožijo vsakovrstne povesti o poročniku Frank Luke, slavnem ameriškem zrakoplovcu, ki se ni vrnil z nekega poleta preko nemških črt par tednov pred koncem vojne. Poročnik Luke je bil doma iz Phoenix, Ariz., kjer je bil zelo priljubljen.

Policijski načelnik Dawson, prejšnji policijski načelnik v Butte, Mont., v onih starih burnih dneh, ki je bil slaven radi svoje navade, da je naročal razgrajačem s katerim vlakom morajo oditi iz mesta, — mi je povedal povest o poročniku Luke, ki meče nadaljno zanimivo luč na značaj človeka, iz katerega se je razvil izvrsten borilec in vojak.

— Upam, da bodo Luke-a še našli, — je rekel — Bil je fin deček in rojen mehanik. Ni je bilo stvari na kakem motorju, katere bi ne znal urediti v teku ene minute in hitreje kot kateri drugi človek. Vozil je za nas doli po rudniku dolgo časa in dasiravno ni imel zaznamovati nobene resne nezgode, je bil vendar najbolj drzni voznik kar sem jih kedaj videl. Težak motorni voz je vozil z naglico štiridesetih milj na uro po gorskih cestah, po katerih bi se vi komaj upali hoditi počasi.

Nekega dne me je vzel s seboj iz rova in vozil je štirideset milj krog ovinkov, kjer sta po dva kolesa vedno visela v zraku. Ukazal sem mu, naj ustavi ter rekel nato: — Glej dečko, ti se morda ne brigaš za svoj tilnik, a jaz postajam star ter mi prav nič ne diši, da bi padel kakih tisoč čevljev globoko v kanjon. Kaj takega bi izpremenilo vse moje načrte. Dvanajst milj na uro je dosti hitro zame po teh strminah in kadar boste vozili mene, je dvanajst milj konečna meja.

— Smejal se mi je, — je nadaljeval Dawson, — a pričel voziti bolj počasi. Ko je prišla vojna, je hotel Luke takoj k vojakom. Rekel je, da bi bil v stanu voziti z aeroplanom in mi smo vedeli, da je zmožen tega, če je sploh kak človek na svetu. Bil je dober mehanik ter se ni bal nobene stvari na svetu. Prav nič nismo bili presenečeni, ko smo čuli, da je 'ace', to je avijatik, ki je uničil najmanj pet sovražnih aeroplanov.

Kapitan Eddile Kilckenbacher je bil najodličnejši ameriški "ace". Izmed vseh slavnih avtomobilnih dirkačev je bil on edini, ki se je takoj v pričetku vojne prostovoljno priglasil. Sedaj zavzema prvo mesto med vsemi profesijonalnimi ameriškimi atleti, ki so odšli na fronto. Izstrelil je iz zraka 24 nemških aeroplanov.

Nalik Quentinu Roosevelt in Franku Luke je bil tudi Rickenbacher nad vse drzen. Ko je dirkal z avtomobili, je večkrat zmagal s tem, da je vzel nase riziko, katerega so drugi dirkači zavračali. Ob neki priliki, ko je bil Eddie brez vsakega centa, da bi plačal svoje obveznosti, je vozil tako brezobzirno, da je dobil veliko darilo s strojem, ki bi v običajnih okoliščinah zmagal kot četrti.

Major Cushamn A. Rice ameriške zračne službe, katerega so poslali domov kot močno zastrupljenega od plina potem ko je služil šest mesecev na fronti, je bil nadaljni človek drznih običajev. — Rice se je boril skozi pol ducata drugih manjših vojn. Kadar ni bilo nobene vojne, ki bi vzbujala njegovo zanimanje, je preživel svoj čas na lovu v Sibiriji, na Ceilonu ali na kakem drugem mestu, kjer je bilo obilo nevarnih zveri. V Mandžuriji je ubil večje število tigrov ter prinesel nazaj s seboj par novih povesti o čudovitih doživljajih. Med puškami, katere je vzel Rice s seboj, se je nahajala tudi 22-kalibrska Savage puška z dalekosežnim nabojem. Ko je govoril z nekaterimi japonskimi častniki glede kakovosti te majhne puške, je eden izmed častnikov pripomnil, da bi si Rice gotovo ne upal streljati z njo na tigra. Rice je takoj ponudil stavo, katero je japonski častnik sprejel. Rice je stavil $500.00, da bo ustrelil prvega tigra, ki se bo pokazal, velikega ali majhnega in da ne bo imel s seboj nobenega drugega orožja kot ono majhno puško. Japonski častnik pa je moral dati na razpolago gonjače, ki naj bi spravili tigra na sled.

— Skozi dva dni so delali gonjači ter niso prišli na sled niti enemu tigru, — je pozneje pravil major Rice. — Radi tega smo celo stvar razveljavili.

— Mogoče je bila to sreča zame, — je nadaljeval, — kajti nisem popolnoma siguren, če bi strel iz tako majhne puške ustavil tigra. Treba bi bilo čisto natančnega strela. Nisem pa hotel, da bi obveljala ona Japoncev.

Pri spahnenju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in priljubljen kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street. New York, N. Y.

Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Neville 1870 R.

F. A. BOGADEK

ATTORNEY AT LAW

VRHOVNI ODVETNIK NARODNE HRVATSKE ZAJEDNICE

102 Bakewell Building,
vogal Diamond in Grant Sts., **PITTSBURGH, PA.**
Nasproti Court House.

VABILO NA SHOD.

Vsi Slovenci in Slovenke v Aurori, Ill., se vabijo, da se zagotovo vdeleže slovenskega shoda, ki se bo vršil **1. januarja** (Novega leta dan) v Slovenski dvorani. Shod se prične točno ob 2. uri popoldne. Dolžnost nas vseh je, da pridemo na ta shod, ker nas kliče naša sveta dolžnost, da pomagamo našim bratom in sestram v stari domovini. M. J.

(24-26—12)

IŠČEMO

brata JANA JANŽEKOVICH, ki je bival pred par leti v Clevelandu, O. V Gary, Ind., mu je umrl brat in mu zapušča smrtnino. Zavarovan je bil pri društvu "Napredni Slovenci" štev. 61 SDPZ. Oglasi naj se pri tajniku: Math. Lasič, 1105 Jefferson St., Gary, Ind. (23-26—12)

Cenik Knjig

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	$—.50
Domači zdravnik mali	—.25
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedeljstvo	—.50
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov. angl. in angl. slov. slovar	$1.50
Veliki slov. ang. tolmač	$2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.50
Dve šaloigri: "Čarlijeva ženitev" in "Trije ženini"	—.25
Postrežba bolnikom	—.50
Trtna uš in trtorej	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50

RAZGLEDNICE

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	—.05
ducat	—.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.25
Avstro-ogrski, veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Vojni atlas nov	—.50
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	—.50
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.50
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Za staro pravdo

POVEST IZ LETA 1515.

Spisal Peter Bohinjec.

(Nadaljevanje.)

"Torej od Sv. Lucije si doma?" ga povpraša Kozma. "Ali poznaš Matijaža Klandra?"

"E, kaj bi ga ne, saj je mojim starišem bajto snedel, da moram jaz sedaj revež hoditi od hiše do hiše."

"Torej tako trdosrčen je ta kralj Matijaž? Pa hoče kmete odrešiti", reče hlapec Vuka Ditrihštajna.

"E, pojte, pojte! Samo zase skrbi, za kmete mu je malo mar", odvrne berač.

"Pa se mu je menda sveti Duh prikazal", pravi Kozma.

"Ha! To je sleparstvo! Ljudje so norci, ki mu to verjamejo. Pač pa bi bil celo vašega dobrega gospoda Krištofa kmalu premotil, da ga ni sam Bog varoval in Mati božja jezerska."

Hlapci so bili vedno bolj radovedni. Pastir je prinesel iz kuhinje dišečo juho, ki je šla beraču v slast.

"Ah, Bog vam povrni in sveti Krištof, ki je patron vašega dobrega mladega gospoda!"

Pastir je povedal obenem, da naj hlapci gredo južinat. In odšli so v obednico poleg kuhinje, pastir in berač ostaneta sama.

"Ali ti ne greš južinat?" povpraša berač pastirja.

"Jaz moram paziti na živino in danes še celo, ker je toliko tujih konj v hlevu. Južinal bom pozneje", odgovori pastir.

"Ta-le vaš Kozma je dober človek; kajneda, Tonček?"

"Tisto pa. Tudi gospoda ga zelo čisla. Posebno mladi gospod Krištof ga ceni."

"Saj ima tudi ključe od kašč, kajneda?"

"Tisto pa. Še tamle od skrivnih vrat, ki drže pod zidom na plano, ima on ključ, ki ga še oskrbnik nima."

"Kam pa se pride skozi tista vrata?"

"Pravijo, da se skozi tista vratca lahko pride v vse sobe v gradu."

"Kaj pa imajo danes gospoda, da se jih je toliko zbralo?"

"I, pravijo, da bodo danes mladega gospoda napravili za gospodarja. Pa gospa menda brani, ker bi rada vtiščala svojega Hermana."

"Kdaj pa imajo tisto reč?"

"Zdaj so pri južini. Tisto reč pa bodo imeli menda šele zvečer, ker so hlapci pravili, da najbrže ostanejo nocoj še tu."

"Truden sem in rad bi se odpočil. Ali bi me ti peljal gori na seno?"

"Kar z menoj pojdite!"

In odideta po stopnicah na hlev.

"Pa se dobro odpočitje!" reče pastir in hiti v hlev.

Grošelj pa se je zvalil na seno in premišljeval svoje nadaljnje načrte. Skozi line golobnjaka je gledal na dvorišče in opazoval, kaj se bo vse godilo.

Zlasti so ga zanimala tista skrivna vratca in premišljal je, kako bi prišel do Kozmovih ključev.

Tam gori v grajski dvorani pa je postajalo vedno živahneje. Vsi gostje so bili dobre volje, le domači so se zamišljeno držali.

Ko pa so hišne nehale nositi na mizo, vstane komisar Janez Tomaž Spaverski in gospa Poliksena povabi vso družbo na grajski vrt.

Spomladno solnce je sijalo in zelenje je kipelo po grajskih gredicah. Tudi črešnja in hruška sta že cveteli in v cvetličnjaku so cvetele zgodnje spomladne rože.

Berač na hlevu je ves čas opazoval grajsko gospodo in marsikaka beseda mu je priletela iz vrta na tanko uho.

Jurija Krajskega ni bila na vrtu. Počival je na mehki blazini v sobi ter razmišljal, kako se izide današnji dan. Odločil se je, da prepusti gospodarstvo Krištofu z gotovimi pogoji. Tudi grof Turn in Krištof sta šele pol ure kasneje prišla na vrt. Dogovarjala sta se o dednem pravu in grof mu je dajal upanje. Ravno tako je dopoldne škofijski komisar obetal vitezu svojo zaslombo. Ta se je torej z najboljšimi nadami pripravljal na bližajočo se razpravo.

Ko pa se je bližala šesta ura, so zapustili zadnji gostje grajski vrt.

Zbirali so se v veliki dvorani, ki je imela okna s pogledom na jezero.

Krištof je slonel pri odprtem oknu in gledal na grobišče svetega Martina.

Kar se odpro vrata in v dvorano stopi škofijski komisar. Lepega obraza in vitkega stasa je korakal grandijozno po dolgi dvorani. Višnjev talar z zlatimi obrobki mu je zakrival telo in po hrbtu je plapolal ozek plašč iz škrlata, zapet okrog vrata z rumeno veržico. Zlat križ na zlati verižici mu je visel na prsih in žametast biret je zakrival črne lase, ki so se spuščali po tilniku.

Komisar zasede prvo mesto. Poleg njega sede na levo njegov tajnik, mlad duhovnik bele polti ter zamišljenih oči, z zavojem pergamenta v roki. Na desno sede stari Jurij Krajski, poleg njega gospa Poliksena in sin Herman, poleg tajnika pa Krištof Krajski. Ostali vitezi in plemiči so zasedli druge prestore ob dolgi mizi.

"Prečastita in blagorodna gospoda! Sklical sem vas, da izvem zanesljivo resnico o dednem pravu Krištofa Krajskega in o pritožbah kmetov podložnikov. Gospod Sava, moj tajnik in svetovalec briksenskega škofa, naj vam prebere pritožbo Krištofa in kmetov."

In tajnik prebere dolgo pritožbo kmetov na poziv svojega gospoda.

Plemiči so majali z glavami in Poliksena se je prezirljivo posmehovala.

"In zdaj preberite še odgovor gospoda Jurija Krajskega, gospod Sava!"

In ko tajnik prebere več pisem Jurija Krajskega do briksenskega škofa, vstane spet komisar ter izpregovori:

"Blagorodna gospoda! Danes govorite vi, jutri bodo govorili kmetje. Vi pa, gospod tajnik, pišite!"

In vstane gospa Poliksena ter si izprosi besede.

"Menim, presvetli, preblagorodni gospod komisar naše prevzvišenosti, visokorodnega, prejasnega škofa briksenskega, da pristoji meni prva beseda. Kakor vidite, moj soprog je bolehen ter ne more zagovarjati svojega stališča, kakor je potreba. Zato si usojam jaz govoriti v njegovem imenu. Presvetli gospod komisar! Krištof Krajski ima pač dedno pravico po hišnih in državnih postavah. Ali mogoče je, da dedič utegne zapraviti svoje pravo. In to se je zgodilo pri Krištofu. Kdor se namreč peča s sovražniki rodbine, pravi pravilo in postava, ali kdor odpove pokorščino svojim predstojnikom, ta izgubi dedno pravo. In Krištof se je zvezal s kmeti, našimi podložniki, se je uprl svojim starišem ter je tako izgubil svoje dedne pravice. Zato pristoji le našemu Hermanu pravica do nasledstva."

Poliksena sede.

Za besedo se zglasi grof Turn:

"Vaše blagorodje! Presvetli gospod komisar! Res je, da hišna pravila in državne postave delajo izjemo. Toda naj oprosti milostiva gospa Krajska, da ji oporekam. Krištof je pač hodil okrog kmetov, ker ni našel po gradovih nobene zaslombe. In kam naj se obrne mlad človek v sredi viharjev življenja, ako ne do tistih, ki imajo ž njim sočutje? Res je, da je Krištof umazal svoje dostojanstvo, ker je hodil po svetu k podložnikom. Toda če ga je umazal, pa ga je sproti izpiral, in če ga je omadeževal, ga ni zapravil, viteško čast pa si je ohranil. Na ga speljala vabljiva ženska prikazen, niso ga utopili zmotljivi vinski duhovi, ostal je neomadeževanega značaja, viteško čast pa je reševal bolje, kakor marsikateri, ki pod krinko vdanosti uganja najgrše pregrehe ter jemlje dober ugled našemu stanu. Ni moja naloga, da bi dokazoval, koliko se je Krištof pregrešil zoper svojega očeta, to naj pove gospod vikar. Pač pa oporekam slovesno, da bi bil Krištof s svojo prijaznostjo do kmetov izdajal naše plemstvo, in zagotovim vas, da Krištof nima nobene zveze več s kmeti. Torej, če bi ga tudi obsodili kot nepokorneža, ne smemo ga obsoditi kot poboljšanca. Blagorodna gospoda! Nevarni časi se nam bližajo in vsak čas moramo biti pripravljeni, da se kmetje vzdignejo in planejo po nas. Ali naj v takih časih take moči, kakor je Krištof, zametamo, ali naj sami pomagamo množiti uporno četo? Saj izkušnje, koliko morete še strahovati kmete, in ako pride do odločilnega trenotka — in ta je blizu —, tedaj nam more biti Krištof večja podpora, kakor deset drugih graščakov, za katere kmetje ne marajo. Sami pravijo, da hočejo Krištofa radi imeti, kakor ste slišali iz pritožbe, čemu bi se torej ustavljali ter si brez potrebe neslogo delali v rodbini, ko je ravno najbolj potreba sloge med plemiči in graščaki! Blagorodni gospod komisar naj tedaj blagovoli razmere vpoštevati ter Krištofu ne kratiti starih pravic."

Grof Turn preneha. V tem ko so med Polikseninim govorom navzoči molčali, so med Turnovim govorom z glavo prikimavali. Le Herman in oba Lamberga sta pritrjevala Polikseni.

"Ali še kdo želi izraziti svoje mnenje?"

Toda le Poliksena se oglasi.

"Blagorodni grof je dajal vedno potuho našemu Krištofu. In to je tudi danes pokazal v obilni meri. Naj se varuje, da ne bo obžaloval svojega postopanja."

In zarožljal je srebrni sklepanec ob njenem pasu, razburjenost se je brala na njenih licih in skoro z jokajočim glasom nadaljuje:

"Upam, da vaše blagorodje, prečastiti gospod koadjutor našega visokega gospoda, vpošteva materino skrb in graščakovo zvestobo. Ne odrivamo Krištofa, toda vdanost cesarski hiši in našemu gospodu, briksenskemu škofu, mora biti vendar prva reč."

Molk nastane. Komisar pa vstane in, nasionivši roke na mizo, povpraša:

"Gospod Jurij Krajski, zakupnik blejskega grada, kaka je vaša želja?"

Stari graščak sede odgovori:

"Vaša prečastitost naj odloči."

In komisar nadaljuje:

"Res je, nevarni časi se nam bližajo. Kmetje se zbirajo, da udarijo po gospodi. Zvestoba do cesarja in naših višjih gospodov je prva točka. Gospod Krištof, ali prisegate zvestobo in vdanost do smrti našemu presvetlemu cesarju Maksimiljanu I.?"

"Prisegam!" odgovori Krištof stoje.

"Ali prisegate vdanost našemu škofu, vladarju briksenske škofije in lastniku blejskega grada?"

"Prisegam!" odgovarja Krištof.

"Ali prisegate na stare pravice briksenskega škofa in na pravice gospodov Krajskih?"

"Prisegam!" izgovori tretjič Krištof Krajski.

"Ali nam obljubite, da se ne vežete več s kmeti zoper graščake in plemiče ter da pobijate njihovo namišljeno staro pravdo?"

Tedaj je Krištofu zastala beseda. Bil je v zadregi.

"Stara pravda naj velja, moja in kmetska!" odgovori Krištof. "Vsakemu svoje: kmetom, kar je njihovega, gospodi, kar je njenega."

Obrazi navzočih so se izpremenili. Polikseni se je obraz razjasnil, Juriju Krajskemu se je potemnil.

Komisar je bil tudi v zadregi. A hitro nadaljuje:

"Torej v stari pravdi niste še na jasnem, gospod Krištof. Povprašam vas pa, ali se podvržete sklepom komisarjev, cesarskih in škofovih, ki so ta teden razposlani po vseh deželah, da poslušajo pritožbe kmetov ter končno sklenejo, kar je pravica in resnica?"

"Se podvržem!" odgovori Krištof.

Grofu Turnu se je odvalil kamen od srca. Poliksena omahne na naslonjač, Herman pa skoči po koncu in vpraša komisarja:

"In kaj ostane meni, vaše blagorodje?"

"To pa ni moja zadeva, gospod Herman. V družinske razmere se jaz le toliko vtikam, v kolikor se tičejo oblasti briksenskega škofa. In pooblaščen potrjujem ter obenem proglašam Krištofa za dednega gospoda blejske graščine in njenih podložnikov."

"Razprava je končana", sklene komisar in vstane.

V tistem hipu prileti skozi okno na mizo mošnja, ki se vsled padca razveže, in rumeni cekini se usujejo po marmornati mizi.

Vse obide strah, in celo Herman, ki je hotel vzkipeti, drži za glavo gospo Polikseno, ki je omedlela. Tudi stari Jurij Krajski se je močno prestrašil, da so ga morali nesti v spalnico. Splošna razburjenost je vladala, le Krištof je stopil k oknu. Poznal je dobro svojo mošnjo cekinov, ki jih je vrgel pod krojačevo hruško slikarju Grošlju za Svotkino podobo, in pretresle so ga besede, ki jih je slišal iz ust Grošljevih:

"Prokleti krofači!"

To namreč so bile zadnje besede slikarčka Grošlja, ki se je kot berač splazil zvečer na grajski zid, odprl s ključem, ki ga je ukradel Kozmu, skrivna vratca ter zlezel na visoki javor, ki je rastel vrh skalnate stene nad jezerom. Z javora je gledal skozi odprta okna v zborovalno dvorano ter poslušal govore zborovalcev. Že se je veselil, da še tisto noč sporoči Matijažu Klandru zanimive novosti iz grajske dvorane. Hotel pa je v svoji predrznosti postaviti tudi dostojen spomenik svojemu junaštvu s tem, da je vrgel skozi okno ob sklepu razprave mošnjo Krištofovih cekinov na kamenito mizo.

In res jih je vrgel ter še mislil zaklicati besedico "Izdajica!" skozi okno. Toda ko je z močjo zagnal mošnjo, se mu izpodrsne. Ulovi se za drobno vejico, ki se je odtrgala, in slikar Grošelj je preklinjaje zletel čez visoke skalnate čeri. Z razdrobljeno glavo pade njegovo truplo v mirno jezero.

Še je slišal Krištof plosk na jezeru, čul razburkane valove in šumenje vode. Toda jezero se je hitro pomirilo in ribe so plesale mrtvaški ples okrog trupla slikarčka Grošlja...

(Pride še.)

ŠTIRI POSEBNOSTI DNEVA.

Slovita ura s švicarskim kolesjem

Popolnoma posebno ploščate moderne ure. 14-karatna pozlačena ura z 12. kamni, samo $12.00.

Posebno privlačna srebrna ura, kar najbolj potrebna zaradi svoje priročnosti, ki se navija, vsakih 8 dni, samo $10.00. Najbolj nepogrešljiva ura, na kateri se vidi ponoči in v temi je Radiant Luminous iz nikla, samo $6.50. Brezplačno krasna verižica, garantirana za 20 let, z vašim naročilom, ako izrežete ta oglas in ga pošljete z naročilom za katerokoli izmed teh ur in ako pošljete obenem gorioznačeni znesek. Krasna ženska zapestna ura, ki se lahko rabi v vsaki obliki, samo $6.00. Ako katerakoli izmed teh ur po prejemu ni taka, kakor garantiramo, se bo denar takoj nedotaknjen vrnil.

R. F. NOVELTY CO.,
116 Nassau St., Dept. L.,
New York, N. Y.

ZASTONJ

trpečim za naduho

Novo domače zdravilo, ki je vsak lahko rabi brez neprilik ali izgube časa.

Mi imamo nov način za zdraviti naduho in hočemo, da poskusite na naš račun. Nič zato ako jo imate že dolgo ali pa ako ste jo šele dobili, če je kot senena mrzlica ali naduha, vi morate pisati po prosto poskušnjo našega načina. Nič ozira je se kje živite, kaj je vaš posel in starost, ako trpite na naduhi, naš način vam bo takoj pomagal.

Mi želimo to poslati takim obupnim, katerim vdihanje, opium priprave "patentirane kadila" itd. ni nič pomagalo. Mi hočemo pokazati vsakemu na naše stroške, da je ta novi način določen odstraniti takoj za vselej težko dihanje, hreščanje in vse enake nadloge.

Ta prosta ponudba se rabi le en sam dan. Pišite danes in pričnite s tem načinom takoj. Ne pošljite denarja. Najbolje je, če pošljete spodnji kupon. Storite to danes.

PROSTI KUPON ZA NADUHO.

FRONTIER ASTHMA CO., Room 1197 T
Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.

Pošljite prosto poskušnjo vašega načina:

K jubileju Simplon predora

Ko bodo narodi zopet uživali sadove miru, bo ena njih glavnih skrbi zopetna zgraditev svetovnega gospodarstva. S tem pa pridobe ponovno važnost vse one naprave, ki služijo posredovanju medsebojnega prometa in ki so tekom vojnih let deloma ali popolnoma izgubile svojo važnost. Med te naprave spada tudi Simplon predor, ki je skozi deset let igral ulogo posredovalca med severom in jugom Evrope, dokler ni bil vsled svetovne vojne skoro pozabljen. Ta predor veže dve deželi ki sta živeli v miru med seboj. Vsled tega je bil predor izključen iz toka važnih dogodkov. Šele po končani vojni bo zopet oživel promet skozi ta predor. Dne 1. novembra 1898, torej pred nekako dvajsetimi leti, so pričeli vrtati največji predor na svetu, kojega dovršenje pomenja eno največjih novodobnih del tehnike. — Vrzimo torej pogled na preteklost tega predora ter na njegov pomen za bodočnost svetovnega gospodarstva.

Kot vsa druga pogorja se je tudi Simplon od davnih časov smatral za oviro prometa. Iz Švice vodi sicer ozka steza preko tega pogorja, a ta pot je bila uporabna le skozi majhen del leta. Kedaj je nastala ta steza, povest o tem se je izgubila v preteklosti. Na vsak način pa je ta steza zelo stara. Ko v številnih stvareh tako je tudi glede prometa preko Simplona povzročila vojna velike izpremembe. Napoleon I. je bil, ki je dal zgraditi veliko vojaško cesto, ki je dolga 65 kilometrov ter predstavlja eno najboljših cest na svetu. Širina ceste znaša od 7 do 8 metrov. Na cesti je najti nič manj kot šest mostov, 7 galerij in veliko število stražnih koč.

Pet let je trajala grajenje ceste ter se dviga slednja do 2000 metrov nad morsko višino. Pa tudi ta cesta ni mogla trajno zadostovati potrebam prometa. Železniška zveza med Švico in Italijo je postala nujna potreba. To zvezo pa je bilo mogoče ustanoviti le potom predora, kojega dolžina je morala biti vspričo položaja stvari izvanredno velika. Arlberg predor je dolg deset kilometrov, predor skozi Mont Cenis 12 kilometrov predor sv. Gotharda 15, dočim znaša dolžina Simplon predora nič manj kot 20 kilometrov.

Kljub temu in kljub velikanskim težkočam pa je trajala zgraditev tega predora manj časa kot ona katerega prej omenjenega predora. Predor pri sv. Gothardu so gradili devet let, dočim je bil Simplon predor dogotovljen v šestih letih. Pravzaprav je bila stavbena doba določena na pet let, a številne in nepričakovane težkoče so zavlekle dovršitev predora.

Prav posebno značilno je dejstvo, da je Sibplon predor dvojni predor, torej da vlečeta skozi njega dva sporedna predora. To se je izkazalo kot potrebno radi tega, ker je vladala v notranjosti gore Simplona velikanska vročina katero so pri uvodnih določili na 40 stopinj Celzija, ki pa je znašala posebno v bližini vročih vrelcev veliko več. Na nekaterih mestih je znašala gorkota skalovja do 55 stopinj Celzija. Vsled tega je bilo treba skrbeti za zadostno zračenje, kar se je doseglo s tem, da so zgradili dva rova. Tekom grajenja je služil en rov za to da je dobaval delavcem vedno velike množine svežega, hladnega zraka. V ta namen so bili dan in noč zaposleni velikanski ventilatorji in dejanski se je posrečilo potisniti temperaturo na 27 stopinj Celzija. Kljub temu pa je veliko delavcev zbolelo vsled vročine. Pa tudi drugače se je pojavilo dosti težkoč. Kamenje je bila na številnih mestih zelo preperelo in vsled tega so se dogajala podsutja ter je bilo treba na takih krajih zgraditi posebne močne oklepe iz železa. Kljub temu in številnim drugim težkočam pa je grajenje predora napredovalo tako kot določeno.

Z delom se je pričelo na obeh straneh, namreč na severu v švicarski dolini reke Rhone, tik poleg mesteca Brig ter na jugu pri kraju Itela v Italiji. Čeprav je ležala med obema tema krajema razdalja celih dvajsetih kilometrov, so zadeli rovi skupaj z naravnost občudovanja vredno natančnostjo. Skrb, da bi se moglo zgrešiti smer ki je pri prejšnjih podjetjih tako mučila podjetnike, je bila v tem slučaju izključena vnaprej, kajti inžinirji so si pri zgradbi drugih planinskih predorov nabrali dosti izkušenj. Vprašanje ni bilo, če bodo rovi zadeli skupaj, temveč s kako natančnostjo bodo zadeli. Ko so prišli rovi skupaj, se je potom merjenja določilo, da obstaja med osjo od juga izvrtanega predora ter ono od severa razlika, ki je znašala le 87 milimetrov, torej ne še en cel decimeter. Na dvajset kilometrov dolgi progi se je zgrešilo matematično natančno smer le za višino približno enega palca.

Velikansko delo je bilo tudi spraviti iz predorov mase kamenja. V ta namen so položili tračnice, katere se je podaljšalo v meri kot je delo napredovalo, tako da so bile vedno tik poleg mesta dejanskega kopanja in razstreljevanja.

Uvedlo se je tudi stalen železniški promet, a vlaki niso mogli voziti z navadnimi lokomotivami ker bi dim preveč poslabšal zrak v rovih. Vsled tega so zgradili posebne lokomotive z zračnim pritiskom kot vlačilno silo. Ta zrak je stal pod pritiskom 175 atmosfer ter je bil shranjen v velikih jeklenih cilindrih. Po izvršenju predora se je uvedlo obratovanje z električnimi lokomotivami, da se prepreči poslabšanje zraka v predoru.

Narodno-gospodarski pomen Simplon predora leži v tem, da se je ustvarilo s tem novo zvezo med severom in jugom. Po vojni bo igral Simplon predo brez dvoma zelo važno ulogo kot posredovalec med severom in jugom.

ZIMA JE TUKAJ.
KAJ STE STORILI ZA MIŠIČNE BOLEČINE?
MIŠICE SO RAZPREDENE PO CELEM VAŠEM TELESU.
ALI STE ŽE KDAJ POSKUSILI **AN-OLEON** POMAGA PRI PRVI UPORABI.
DOBRO PRI REVMATIZMU, BOLEČINAH V BOKU IN PRI SCIATIKI ITD.
POZOR! POGLEJTE NAVODILA O NAŠEM ORIGINALNEM NAČINU UPORABE.
PO TEM SE MORATE RAVNATI!
Ako vam vaš lekarnar ž njim ne postreže, vam postrežemo mi po prejemu cene.
ASCLEPIUS CHEMICAL CO.
47 W. 34 St., Telephone Greely 6877 New York, N. Y.
TO JE VREDNO: Pošljite 75c za 4-unčno steklenico. Odpošljemo po pošti poštnine prosto. Pošljite vedno Money Order.

Rojaki, naročajte se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PRISPEVKI ZA J. I. BUREAU.

Val. Lebar	$ 5.13
Ferdinand Sartory, Tarentum, Pa.	5.00
Peter Schultz, Pirtleville, Ariz.	5.00
Joseph Kramar, Fort Bayard, N. Mex.	1.00
Karol Kovačič, Alcatraz, Cal.	5.00
Matevž Simčič, Norwich, Pa.	5.00
Frank Zlobec, Norwich, Pa.	5.00
Mih. Hervatin, Norwich, Pa.	5.00
Ivan Hervatin, Norwich, Pa.	5.00
Frank Stančič, Norwich, Pa.	5.00
Matija Bradelj, Norwich, Pa.	5.00
Ivan Valenčič, Norwich, Pa.	2.00
George Rumšek, Norwich, Pa.	1.00
Emil Poljk, Norwich, Pa.	1.00
Vinko Uljan, Norwih, Pa.	1.00
Frank Skerlj, Norwich, Pa.	1.00
Josip Fobec, Norwich, Pa.	5.00
Ivan Žerjal, Beaumont, Tex.	5.00
Frank Cerar, Ridgewood, L. I.	2.00
Neimanova, N. Y. City	10.00
Anton Contarini, Brooklyn, N. Y.	5.00
Skupaj...	$84.13

Junak v zaledju.

V Ljubljani je bil mučen škandal. Ob pol 11. uri zvečer se je slišalo pred novim Žabjekom jokanje in kričanje neke ženske, katero sta vodila pod pazduho dva podčastnika, za trojico je pa korakal mogočno neki praporščak. — Ženska je klicala: "Kaj sem storila, da me tako ženejo!" Ustavljala se je, praporščak pa je kričal: "Zugsfuehrer, vorwaerts!" in robantil nad žensko, ker ni bila tako poslušna, kakor rekrut na vojaškem vežbališču. Ljudje so se zbirali okoli triperesne deteljice in se zgražali nad uljudnostjo mladega praporščaka. Ženska je klicala: "Z bajonetom se je sunil. Meta, po tleh, ker sem mislila, da je neki narednik!" Praporščak je korakal precej časa z bajonetom v roki za žensko in njenima spremljevalcema. Ker so civilisti zabavljali nad tako "taktično" navado mladega praporščaka, je spravil bajonet v nožnico. Nad svojo arestantko je kričal: "Halt die Goschen!" Nad civilisti je kričal na Dunajski cesti: "Zurueck!" kakor da je trotoar le zanj. Žensko je praporščak srečno pripeljal na štacijsko poveljstvo. Protestiramo proti takemu motenju javnega nočnega miru, ki ga je zagrešil mladi praporščak. (To je le znak demokracije, ki se bliža. Op. stavca.)

Angleži bodo šli skozi Nizozemsko

Bruselj, Belgija, 23. decembra. Anglija je obvestila Nizozemsko, da namerava poslati svoji okupacijski armadi v Nemčiji vse potrebščine po Scheldi in skozi nizozemsko provincijo Limberg, ker se je tudi nemška vojska umikala po tej poti.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, kape itd. ali pa kadar potrebujete godbene inštrumente na lok ali pihala, ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Vprašanje vas stane le tri cente, pa si bodete prihranili dolarje.

Imamo največjo zalogo vsakovrstnih inštrumentov v novi zalogi. Ceniki na zahtevo brezplačno.

PAJK & NAVINŠEK CO.,
456 Chestnut Street, Conemaugh, Pa

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne ozirajte se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnil vam bo vaše zdravje.

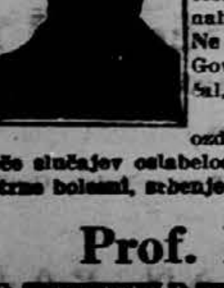

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specijalist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-žarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne bodite boječi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov sloviti 606 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tisoče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, srbenje, mozole in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,
511 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
nasproti pošte.
VAŽNO.—Odreži to in prinesi s seboj.

DEŽ

Ruski spisal FEDOR FALKOVSKIJ

Bilo je ob eni po noči. Padal je debel, topel dež.

Vasiljev je gazil po lužah neke temne ulice, prilegajoče k bazaru. Vračal se je iz cirka, kjer je, — pritisnjen od občinstva k stebru, gledal neko nenavadno poslovilno predstavo.

Obe ušesa se mu je razbijalo nad ležno pokanje biča, krič jezdecev, šale klovnov ter opazke bližnjih svojih sosedov. Pred očmi mu je migotala kakor v megli slika jedne jahalke z golimi, mičnimi prsi in sladkim nasmehom na še skoro otroškem licu.

Srce Vasiljevo je glasno utripalo pod oguljeno dijaško vrhno suknjo, in on ni niti zapazil, kako zelo je bil premočen od dežja in kako so mu noge kar tonile v globokih lužah.

Na ovinku sosednje ulice je obstal.

Njegovo pozornost je obrnila na se topla ljudi: treh oguljenih možakarjev in jedne ženske, živo se prepirajočih med seboj.

Na pol pijani don Juani so silili žensko, naj gre ž njimi. Pri luči jedne svetiljke je Vasiljev le slabo razločil lica možakarjev, to da on je radovedno poslušal njih rezke, ne ujemajoče se besede ter čakal, kako se konča prepir.

Ženska v črni premočeni jopici, z robcem na ostriženih laseh, je stala s hrbtom obrnjena proti njemu. On ni mogel spoznati, ali ji je prijetno ali zoperno laskanje teh ponočnih kavalirjev. Med tem se je ženska nepričakovano obrnila, in zapazivši Vasiljeva, urno stopila k njemu.

— Branite me, gospod dijak, — je dejala.

Vasiljev jo začudeno pogleda.

— Vi me prosite varstva in jaz nimam pravice, da bi vam ga odrekel. Pojdiva!

Šla sta skupaj.

Nezadovoljni don Juani z nepričakovanim izhodom tega prepira so se glasno nasmejali ter poslali za njima nekoliko ciniških opomb.

Vasiljev je korakal mračen ter je dobro čutil svoj neprijeten položaj.

— Zlod vedi, ona je bržkone pijana, — si je mislil, trude se, ogledati si lice svoje ž njim korakajoče sopotnice. Čutil pa je tudi, kako lije dež kakor iz vedra in da on, ves moker, gazi po brezkončnem blatu.

A ona, vznemirena z njegovim molčanjem, je šla za njim ter zroča mu v lice, mu pripovedovala, da je šla od tete domov in da so se ti rokovnjači pridružili k njej, ne zmeneči se za to, da jim ona k temu ni dala nikakega povoda. Govorila je urno, toda s trudom, z nekoliko hripavim, pretrganim glasom, in gugala se pri tem tako, da je večkrat trčila ob Vasiljeva.

— Kje stanujete? — seže ji naposled on v besede ter se pri tem obrne od nje.

Ona obstane.

— Kje da bivam? — odvrne in mahne z roko.

Evo, kje biva: ona prebiva zelo daleč, tako daleč, da noče dalje mučiti dobrega dijaka.

— Evo, do vogla še pojdem z vami, a potem sama, — je končala.

In šla je dalje molče ter se bojazljivo ozirala v lice svojemu mračnemu sopotniku. Že davno sta dospela na drugo ulico, toda ona je le še šla za njim kakor sledi za popotnikom v temni noči mlado mače; dasi ga nekolikokrat zapode proč, vendar le zmerom sili človeku pod noge, z nemo prošnjo, naj ga vzame s seboj na topel svoj dom.

Vasiljev ni imel toliko poguma, da bi jo zapodil.

Napotil se je proti domu s trdim sklepom, posaditi jo v prvi priliki na koleselj izvozčeka ter se je tako odkrižati.

Dež pa je le še lil kakor iz vedra in ulica je ostala prazna in temna.

— Čemu se tako tresete? — jo vpraša Vasiljev iznenadoma.

— Zebe me, — odvrne šepetaje ona.

— Jaz vas takoj posadim na voz...

— Ni treba, ni treba...

— Čemu ne?

— Ker nimam nikamor iti!

Na to odvrne Vasiljev potihoma s tresočim se glasom:

— Pojdite k meni, kjer prenočite....

Ona ni odvrnila ničesar.

On jo prime za roko ter se urno napoti domu.

Dospevši na dom, on odpre sobo ter jo spusti notri, izročivši ji vžigalnice, in izgine. On, nekoliko razburjen, pa zdrvi po stopnicah navzdol ter se spusti dalje v temno ulico.

— Ona ni pijana, — si je mislil — ona je omagovala od slabosti od gladu.... Ko bi pa bila tudi pijana, kaj zato; saj jaz nisem njen sodnik...

On je hitel iskat prodajalnice, da bi kupil nečesa za usta, toda vse je bilo že zaprto. Torej je sklenil, potrkati na znano prodajalnico.

Tu mu odpre vrata zaspana gospodinja ter ga zevaje otovori s presnim sirom, maslom, jajci in žemljami. Vasiljev, ves srečen, steče nazaj k svojemu gostu.

Ona ga je že pričakovala v njegovi majhni dijaški čumnati; sedela je tako, kakor sede vse ženske, katere redarji po noči pobirajo po ulici; uprav kakor bi se bala luči prižgane svetilke, je sedela na koncu stola ter se nekako skrivala z nizko na oči potlačenim robcem.

Pozdravila je Vasiljeva z navadnim ledenim, bolestnim smehom.

On urno položi na mizo prinešene reči, prigvarjaje ji, naj se jih posluži. Ona se je nekako branila in začela jesti.

Polagoma je nekako oživela in potisnivši nazaj robec, jela praviti navadne, šablonske dogodke svojega življenja.

Vasiljev jo je mirno in laskavo poslušal ter radovedno ogledoval črte njenega mrliškega lica. Težavno je bilo, razbrati raz njega, koliko let je že štelo to lice; toda nikakega dvoma ni, da je ta ženska že stala na poslednji stopinji svojega bezniškega življenja.

Pripisovaje bistremu Vasiljevemu pogledu ves drug pomen, je postala živahnejša in zgovornejša.

Ona je pričela s tem, da je naštela priimke skoro vseh tovarišev Vasiljevih; vsi so bili njeni znanci in o vsakem je vedela povedati nekaj smešnega; pri vsakem je bila že v stanovanju ter znala marsikatere podrobnosti iz njih domačega življenja.

Ona je poznala vse mesto, v katerem je bila rojena, kjer se je nekoč učila v drugem razredu mestne gimnazije.

Pri spominu na to je zardelo njeno lice, in oči so ji zaiskrile. Človek, igrajoč usodno ulogo v njenem življenju, je bil častnik, Vasiljevu dobro znan. Toda vse to je bila staro in malo zanimivo...

Vasiljev je poslušal to dolgo besedičenje, in v duši se mu je porodil — gnus.

— Bog povrni za večerjo. — je dejala ttr z rahlim smehom odrinila od sebe papir z ostanki. — Jedla sem z veliko slastjo; škoda, da vi niste jedli z menoj.

Na to je hvaležni zrla mladega človeka ter ga urno pobožala z roko po mehkih laseh.

— Kako lepe lase imate, — je končala.

On je vstal ter odvrnil nekako surovo:

— Sedaj, ako hočete, počijte si v tej-le postelji. Jaz odidem.

Ton njegovega glasu jo je napolnil z začudenjem in z žalostjo. Molče je stopila k postelji, sedla ter globoko vzdihnivši dejala:

— Jaz že dolgo nisem spala tako ugodno.

V tem hipu so brez vsakega zanosa, brez prisiljenega smeha, — privrele iz njenih ust pritožbe o neznosnem življenju. Vse njene pritožbe so se združile v jedno stereotipično frazo.

— Jelo mi je že presedati takšno življenje; moči ni....

Vse to je bilo staro in nezanimivo....

Vasiljev je odšel iz sobe, stekel navzdol po stopnicah ter sedel na poslednjo. Dež je lil kakor poprej, lil močno jednolično.

Noč je bledela. Tlak pred hišo je bil vsled dežja na polovico zasut s peskom. Bilo je hladno, vlažno, mrtvo — —

Cel kupček kamenja in gramoza je ležal pred hodnikom; nakopičil ga je tukaj dež, sedaj pa ga je jel razkopavati, drobiti na drobne kosce ter odnašati v daljavo kamenje in iveri...

Tukaj, kazalo se je, se je vršila uporna borba: prinešeno kamenje se je na vse mogoče načine trudilo, ostati na svojem mestu ter ne udati se volji besne vode, toda kaplje dežja so druga za drugo padale nanj ter naposled odrivale s mesta celo težko kamenje. —

Vasiljev je dolgo zrl na hodnik ter se zamislil; mislil si je, da življenje je isto tako brezmiselni naliv, ki ugonablja ter odriva s poti vse to, kar se mu vsled tega ali drugega vzroka ne more dovolj krepko ustavljati...

Mislil je na žensko, ki je spala sedaj v njegovi postelji, in gluha bolest mu je razdirala prsi.

— Čemu, da, čemu to brezkončno trpljenje?

Dež pa je vedno lil ter se stekal po hodniku v besnem potoku in, zdelo se je, bil brezkončen...

Vasiljev vstane ter odide v svojo čumnato. Njegova gostačka je že spala; njeno mirno dihanje se je komaj slišalo v sobi.

Vasiljev stopi k postelji. Ona je ležala v svoji premočeni obleki ter položila obe roki na tilnik; njeno lice je bilo sedaj jasno in mirno, kakor lice otroka; sladkosen je pregnal raz njega sledove dolge borbe za mučno življenje.

Nemara je sanjala o otroških letih, ko je še zahajala v gimnazijo; nemara jo je božala nežna materina roka ter ji priljubljen glas pel pesem, mično pesmico o lepoti sveta.....

Vasiljev si je ogledoval črte tega lica; polagoma je jasna sreča, razlita po tem licu, prodrla tudi v njegovo srce, na trepalnice se mu orosijo solze in nekje — znotraj se ozve v njem čudovita pesem.

Sklone se k ženski, vzbujajoči v njem še pred jedno uro občutke gnusa, ter se z besedami "oprosti" dotakne z ustnicamo njenega mokrega čela.

Ona odpre oči ter ga smehljaje pogleda, na to pa jih zapre znovič. —

— Jaz vem, — je navidezno dejal njen prijazni pogled, — da ti nočeš vznemirjati mojega mičnega sladkega sna. Oh, kako prijeten je ta sen! Kako dobro je biti otrok, kako dobro tedaj, kadar zro na tebe kot na človeka! O povrni ti bog dobri mladenič! Jaz že davno nisem spala tako sladko!

Vasiljev odide od postelje. Za minuto se je zamišljeno oziral po sobi, na to, približavši se k pletenim stolom, je odložil svojo dijaško suknjo in čez nekoliko minut se je njegovo enakomerno dihanje spojilo z dihanjem spavajoče gostačke.

Ona se je prebudila prva.

Oblačno, deževno jutro je zrlo v slabo zakrito okno.

Vasiljev je še mirno spal v kotu na stolih. Ona se je prijazno nasmehnila, stopila k njemu, dolgo zrla v njegovo mlado lice ter potihoma zašepetala:

— Povrni ti Bog, dobri, sveti mladenič!

Na to se je previdno zgrudila na kolena, pritisnila ustnice na njegovo navzdol visečo roko, potem tiho vstala, si urno popravila obleko, zavezala robec ter odšla iz sobice.

Dež je lil kakor poprej. Toda kaj je bil sedaj njej mar dež!

Vasiljev se je zbudil pozno. Dež je prenehal. Toplo solnce je pošiljalo svoje žarke v sobi skozi redko zaveso.

On je pogledal na barikado iz stolov, kjer je spal, na potlačeno postelj, ter se je spomnil vsega.

— Radi tega dogodka sem gotovo zamudil šolo, — si je mislil. Kmalu si je popravil obleko, nadel si na glavo klobuk ter odšel iz sobe.

— Nemara me tam pogoste s čajem, — je dejal, zapiraje vrata.

Korakaje po posušenih ulicah, si je Vasiljev priklical v spomin vse podrobnosti minule noči.

— Škoda, da niti ne vem, kako ji je ime in kje ejo je mogoče srečati, — si je mislil. — Ona je še zelo mlada, in kdo ve, nemara bi bilo še mogoče, učiniti kaj za njo. Jaz jo od dna srca pomilujem...

Prišedši k mostu je obstal.

Nekoliko sežnjev od obrežja, na bregu reke, so se zbirali ljudje. Vasiljev se napoti tjekaj kjer znovič zagleda svojo nočno gostačko.

Ležala je mrtva na travi v svoji prejšnji premočeni črni obleki.

Njeno lice je bilo mirno, kakor v spanju po noči ter se je zdelo, da je govorilo:

— Jaz še nikdar nisem spala tako sladko...

— Ali je že dolgo, odkar so jo izvlekli iz vode? — je vprašal nekdo?

— Pred jedno uro...

— Deževalo je, pa še bo deževalo, — omeni nekdo malomarno.

Po teh besedah se Vasiljev ozre v nebo, kjer so se znovič kopičili črni oblaki ter zašepeta:

— Dež... dež... brezkončen dež, brezmiselni dež...

(Konec.)

Dohod do morja za Švico.

Ženeva, Švica, 23. decembra. — Novoizvoljeni švicarski predsednik Gustav Ador, govoreč o obisku predsednika Wilsona Švice je rekel danes:

"Ako nam predsednik Wilson podeli čast, da obišče Švico, kar si želimo, bomo veseli, ako mu bomo mogli predložiti ekonomski položaj naše dežele.

Švica želi, da se zagotovi pravičen in nepristranski mir na podlagi principov, katere je razglasil predsednik Wilson, želeč, da postane politično in ekonomsko neodvisna, Švica upa, da ji bo dovoljen prost dostop do morja. Anglija in Amerika predobro pozna te naše stališče sredi velikih evropskih držav, s katerimi moramo izmenjavati naše izdelke.

Ako bo predsednik Wilson prišel, mu bomo pokazali svojo hvaležnost za vse simpatije, katere je gojil do nas. Prosili ga bomo, da bo branil pravice nevtralcev na mirovni konferenci."

Pouličnі boji v Essenu.

Curih, Švica, 23. decembra. — Danes je prišlo poročilo, da so se v Essenu vršili boji med četami delavskega in vojaškega sveta ter Spartacisti. Bilo je mnogo izgub Spartacisti so bili premagani.

Nemiri so se pričeli, ko so bilo voditelji stavke v Botter rovu aretirani. Spartacisti so dobili pomoč so naskočili ječo, oprostili svoje tovariše ter vrgli v ječi zastopnike sveta.

Malo nato je prikorakala mnogarski krvni čaj vsebuje najčistejša zelišča, cvetje, korenine itd. in pomaga pri zaprtju, slabosti, revmatizmu, bolnem želodcu in influenci. Pošljite nam naslov ter poskusite naš zavitek, katerega vam pošljemo brezplačno za poskušnjo. Pišite na MARVEL PRODUCTS CO., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Za Božične Praznike

dobite prave slovenske Columbia plošče, prav tako tudi najnovejše glasne Columbia Gramofone pri svojemu spodej podpisanemu rojaku.

V zalogi ima tudi šest izbranih različnih ameriških Columbia plošč po 85c. vsaka, z krasnim cerkvenim zvonenjem na sveti zvečer.

Ako naročite po pošti, priložite 50c. več za poštnino. Cenik zastonj, pišite ponj.

Velika zaloga zlatnine, srebernine, demantov i t. d

Za obilo naročil se priporoča vaš rojak

IVAN PAJK

14 MAIN ST. CONEMAUGH, PA.

KRASNO IZBRANO BLAGO.

Tavžentrože, lipov cvet, kamelice, lapuh, hvoščevi preslica, sladki janež in izvrstni krvni čaj, to je sedem raznih izvrstnih domačih zdravil in poučljiva knjiga **"Mali domači zdravnik"**, vse skupaj zavarovano potom pošte za $2.40, po zavzetju 10 centov več. Tekom dolge zime se taki pripomočki večkrat zelo potrebujejo; naročite jih sedaj, da jih boste imeli pri rokah.

Za druga domača zdravila, kajti jaz jih imam v zalogi, pišite po brezplačni cenik.

MATH PEZDIR,
P. O. Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

žica do Moiller rova in je poskušala porušiti naprave. Vojaki delavskega in vojaškega sveta so na važnih krajih postavili strojne puške in so sprejeli demonstrante z uničevalnim ognjem ter jih razkrokili. Mnogo jih je padlo.

Brezposelnost na Bavarskem.

Monakovo, Bavarsko, 23. dec. — Vse bavarske industrije, ki imajo zaposlenih manj kot 10 oseb, morajo zapreti svoje naprave od 23 decembra do 2. januarja, da se štedi s premogom. Delavci bodo dobili 90 odstotkov svoje navadne plače.

NAZNANILO.

Vsem rojakom v New Yorku in okolici kličem prav veseli "Merry Chritmas" in obenem tudi "Hapy New Year" ter se tudi zahvaljujem za dosedanji obisk moje dobro vpeljane grocerije. Priporočam tudi zdaj za praznike, da obiščete svojega rojaka v trgovini. Tu ni izgovora, ne moremo, ker smo predaleč, ker naj si bo kdo še tako daleč, blago se dostavi na dom točno in poceni.

Se priporočam,

JOSEPH GAČNIK,
307 Stocton St., Brooklyn, N. Y

Ne pozabite še Vašega prijatelja opozoriti na to priliko. Vsakemu naročilu priložim lepe darove

BREZPLAČNI ČAJ ZA POSKUŠNJO

Razposlali bomo 100.000 majhnih zavitkov našega slovitega

BOLGARSKEGA KRVNEGA ČAJA

brezplačno tekom meseca decembra. Bolgarski krvni čaj vsebuje najčistejša zelišča, cvetje, korenine itd. in pomaga pri zaprtju, slabosti, revmatizmu, bolnem želodcu in influenci. Pošljite nam naslov ter poskusite naš zavitek, katerega vam pošljemo brezplačno za poskušnjo. Pišite na MARVEL PRODUCTS CO., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

HARMONIKE

podist kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a dobro trpežno in zanesljivo. V popravo sprejmem vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejmem v zameno.

JOHN WENZEL,
1917 East 62nd St., Cleveland, Ohio

POZOR ROJAKI!

Najuspešneje mazilo za ženske lase kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6th tednih krasni, gosti in dolgi lasje kakor tudi možkim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni Koledar za leto 1919 vsakemu zastonj, pošljite 3 cente za poštarino.

JACOB WAHČIČ
6702 Bonna Ave. NE. Cleveland, O.

SLOV. DELAVSKA PODPOR. ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.

SEDEŽ: JOHNSTOWN, PA.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. Box 29, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, NS. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:
Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R 1, Bonanza, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:
"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslavljajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na nasiov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Spodaj podpisani bi rad izvedel za svoja dva brata ANTONA in FRANKA LOŠIN. Doma sta iz Dolenje vasi št. 17 pri Ribnici in se nahajata nekje v državi Minnesota. Torej ako kateri rojakov ve za nju naslov prosim, da mi blagovoli naznanite, ali se sama čitata te vrstice, naj se mi zglasita, ker imam njima poročati več važnih stvari, — Ignace Lošin, Box 207, Bear Creek, Mont. (24-20—12)

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANKA STRAŽAR Biva nekje v državi Illinois. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi blagovoli naznaniti, ako pa sam bere te vrstice, naj se mi sam javi, ker bi mu zelo rad pisal. Naslov: Frank Pelan, New Geneva, Pa (24-27—12)

IŠČE SE

dobre dogarje za delati francoske clacet doge. Trajno delo, plačam najvišjo ceno, imam izvrsten les

Max Fleischer,
258 Lewis St., Memphis, Tenn
(12—12 v d)

Rad bi izvedel za svoja dva bratranca ALEKSANDRA in AVGUSTA PETERLIN. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da mi naznani ali pa naj se sama oglasita. — Frank Rutar, Box 496, Norwich, Pa. (24-27--12)

KOLEDARJI!

Sedaj je čas, kdor hoče imeti velik slovenski koledar z 12 stranmi in sliko, katera predstavlja trgovino "Od zibeli do groba". Naj se sedaj obrne do mene, ker tak koledar se potrebuje v vsaki hiši. Za malo ceno 25¢ v poštnih znamkah s poštnino vred imate celo leto zanesljiv koledar z velikimi in rdeče zaznamovanimi prazniki. Pišite na: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Kateri jih naroči 5 skupaj, dobi enega zastonj. Za slovenske dvorane, ali kjer zborujejo slovenska društva, jih pošljem brezplačno, vendar pa pričakujem 6¢ poštnine.

ANTON GRDINA,
slovenski trgovec in pogrebnik.
(3-12 2x v t)

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali jo more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO - AMERIŠKEM KOLEDARJU za leto 1919.

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecjalist v Pittsburghu in ima 28-letno iskušnjo v zdravljenju moških bolezni.

Slovenski zdravnik.

Žastrupljenje krvi zdravi s slovitim 606, ki ga je iznašel profesor dr. Ehrlich. Ako imate izpuščaje in mozole po telesu, v grlu, ako vam izpadajo lasje, ves boli v kosteh, pridite in očistil vam bom kri. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se prenese naprej.

Vso izločevanje iz kanala za izpuščanje vode zdravim po najnovejši metodi in v kolikor mogoče kratkem času. Kadar spoznate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo ozdravim v 30 urah brez operacije.

Bolečine v meburju, od česar prihajajo bolečine v hrbtu in križu, palenje pri mokrenju in ostale bolečine te vrste zdravim z največjo gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, lišaj, škrofije in druge kožne bolezni ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo do 2. popoldne.

Po pošti ne delujem. Pridite osebno. Ne pozabite ime in številko

Dr KOLER, 638 PENN AVE
PITTSBURGH, PA.

Dr. LORENZ 644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spomati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite takoj.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, masulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v meburju, ledicah, jetrah in želodcu, revmatizem, katar, slato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki zahtijo tolmača, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko in iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.